

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL DE URGENȚĂ TIMIȘOARA

Numar Operator de date cu caracter personal - 37058
Str. Hector Nr. 2A, Timișoara, Timis - RO, 300041
Tel: 0256 200048, 0256 221553, Fax: 0256 200046
<http://www.spitalul-municipal-timisoara.ro>
E-mail: secretariat@smtm.ro Cod fiscal: 4483447

ISO 9001
ISO 14001
ISO 45001

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL
DE URGENȚĂ TIMIȘOARA
REGISTRATURĂ
Nr. 15701 DIN 21.06.2022

CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ AL SPITALULUI CLINIC MUNICIPAL DE URGENȚĂ TIMIȘOARA

Motto-ul nostru „SANĂTATE PRIN PROFESIONALISM ȘI CALITATE !” furnizează personalului, instituției și colaboratorilor noștri nivelul așteptărilor din partea noastră dacă aceștia se confruntă pe parcursul derulării activității lor cu probleme de natură etică sau legală.

Adeziunea la Codul de Etică este o condiție a ocupării forței de muncă sau de afiliere a colaboratorilor cu instituția.

Acest document reprezintă proprietatea intelectuală a Spitalului Clinic Municipal de Urgență Timișoara cu toate drepturile care decurg din aceasta. Este strict interzisă reproducerea integrală sau parțială a acestui document fără acordul scris al conducerii spitalului.

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL DE URGENTA TIMISOARA

Numar Operator de date cu caracter personal - 37088

Str. Hector Nr. 2A, Timisoara, Timis - RO, 300041

Tel: 0256 200048, 0256 221553, Fax: 0256 200046

<http://www.spitalul-municipal-timisoara.ro>

E-mail: secretariat@smtm.ro Cod fiscal: 4483447

ISO 9001
ISO 14001
ISO 45001

CUPRINS

1. SCOP	pag.3
2. POLITICA DE ETICA	pag.3
3. LEGISLATIE	pag.4
CAPITOLUL I DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPIII GENERALE	pag.5
CAPITOLUL II NORME GENERALE DE CONDUITA A PERSONALULUI	pag.12
CAPITOLUL III COORDONAREA SI CONTROLUL APLICARII NORMELOR DE CONDUITA PROFESIONALA PENTRU PERSONALUL SPITALULUI	pag. 14
CAPITOLUL IV ETICA SI DEONTOLOGIA MEDICILOR	pag. 15
CAPITOLUL V ETICA SI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI	pag.23
CAPITOLUL VI ETICA SI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI	pag.27
CAPITOLUL VII ETICA SI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI	pag.30
CAPITOLUL VIII ETICA SI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL	pag.36
CAPITOLUL IX ETICA SI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN	pag.40
CAPITOLUL X ETICA SI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC	pag.42
CAPITOLUL XI DISPOZITII FINALE	pag.43

1. Scop

Codul de comportament etic al institutiei este proiectat pentru a contribui la imbunatatirea rezultatelor institutiei prin respectarea drepturilor fiecarui pacient si derularea relatiilor cu publicul intr-un mod etic.

Pacientii au dreptul fundamental la atentia si grija cuvenita care sa protejeze demnitatea personala si respectarea valorilor culturale psihico-sociale si spirituale ale acestora. Aceste valori influenteaza deseori percepitiile pacientilor asupra afectiunilor medicale si a tratamentelor medicale. Intelegerea si respectarea acestor valori constituie ghiduri pentru institutie in satisfacerea corespunzatoare a nevoilor pacientilor.

Conducerea institutiei constientizeaza faptul ca practicile de relationare cu pacientii precum si conduita personalului institutiei in furnizarea de servicii medicale catre acestia au un efect semnificativ asupra raspunsului fiecarui bolnav la tratamentele medicale oferite.

Responsabilitatea etica consta in a:

- Analiza cu consideratie valorile pacientilor si preferintele, inclusiv deciziile de a refuza/interrupte tratamentul;
- Recunoaste responsabilitatile unitatii in conditiile legii;
- Informa pacientii despre responsabilitatile care le revin in procesul de primire a ajutorului medical;
- Gestiona relatiile noastre cu pacientii si publicul intr-un mod etic.

2. Politica de etică

Institutia a integrat responsabilitatile sale etice in activitatea de zi cu zi. Astfel, misiunea noastra, viziunea si valorile sunt comunicate pe scara larga in cadrul institutiei si reflecta cultura noastra etica si organizationala.

MISIUNEA: Misiunea Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara este oferirea unor servicii medicale de calitate, competitive, echitabile, eficace si eficiente, care sa imbunatareasca starea de sanatate si sa creasca nivelul de satisfactie al pacientilor.

VIZIUNEA: Viziunea Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara urmareste imbunatatirea calitatii actului medical si diversificarea serviciilor oferte populatiei, crearea unui sector spitalicesc modern si performant, usor accesibil, eficient, bine dotat, cu un personal motivat si bine pregatit, pus in slujba ceteanului.

VALORI:

- primordialitatea criteriilor de performanta in activitatea unitatii sanitare;
- optimizarea raportului cost/eficienta in administrarea Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara;
- asigurarea conditiilor de accesibilitate si echitate populatiei deservite;
- imbunatatirea continua a conditiilor implicate in asigurarea satisfactiei pacientului si a personalului angajat.

IN PLAN ETIC: Intreg personalul institutiei este ghidat de valorile necesare indeplinirii misiunii, astfel:

- *Ne pasă de pacienții nostri ca și cum ne-ar pasă de cei dragi și îl tratăm în mod similar, cu expertiza, compasiune și respect;*
- *Incurajăm inițiativa, inovația, tenacitatea în abordarea problematicii sănătății întregii comunități din care facem parte și în cadrul careia activăm;*
- *Promovăm un mediu care stimulează diversitatea, premiază excelenta și valoarea adăugată, și încurajează valorile civice;*
- *Lucrăm în cooperare cu colegii nostri și cu comunitatea noastră pentru avansarea bunăstării regiunii;*

- Demonstram calitati de lider in toate problemele critice ale activitatii noastre, intr-un mod demn de incredere din partea opiniei publice.
- Actionam cu responsabilitate, integritate si abilitate in administrarea noastră financiară.

Principiile etice sunt generale, indiferent de locul de munca al personalului angajat in spital, de aceea, orice abdicare de la principiul universalitatii, in virtutea caruia orice om este privit ca demn de respect si de ajutorare prin insasi calitatea sa umana, este un regres etic. De asemenea, un regres etic este orice abdicare de la principiul in virtutea caruia omul este un "scop in sine".

O serie de abateri de la relatiile interumane ce trebuie sa se manifeste intre membrii corpului medical, intre corpul medical si celelalte categorii de personal din cadrul spitalului, intre acestia si beneficiarii serviciilor noastre, merita a fi enunrate si analizate tocmai pentru a stabili care sunt normele deontologice ce trebuie sa ne conduca activitatea. In dorinta de imbunatatire a relatiilor interumane, Consiliul Etic al spitalului a procedat la intocmirea prezentului cod de etica si deontologie profesionala valabil pentru intreg personalul angajat al institutiei.

3. Legislație

Elaborarea prezentului COD DE ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA a personalului spitalului are la baza, ca temei legal, urmatoarea legislatie in vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma in domeniul sanatatii, cu modificarile si completarile ulterioare;
- O.U.G. nr.57/2019 privind Codul Administrativ;
- Hotararea Colegiului Medicilor din Romania nr. 2/2012 privind adoptarea Statutului si a Codului de deontologie medicala ale Colegiului Medicilor din Romania;
- Decizia Colegiului Farmacistilor din Romania nr. 1/2005 privind adoptarea Statutului Colegiului Farmacistilor din Romania si a Codului deontologie al farmacistului, cu modificari ulterioare;
- Legea nr. 460/2003* actualizata * privind exercitarea profesiunilor de biochimist, biolog si chimist;
- O.U.G. nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moasa si a profesiei de asistent medical, precum si organizarea si functionarea Ordinului Asistentilor Medicali Generalisti, Moaselor si Asistentilor Medicali din Romania;
- Hotararea OAMGMAMR nr. 2/2009 privind adoptarea Codului de etica si deontologie al asistentului medical generalist, al moasei si al asistentului medical din Romania;
- Legea nr. 466/2004 privind statutul asistentului social;
- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica, infiintarea, organizarea si functionarea Colegiului Psihologilor din Romania;
- H.G. nr. 788/2005 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica, infiintarea, organizarea si functionarea Colegiului Psihologilor din Romania;
- Codul Deontologie al Profesiei de Psiholog cu drept de libera practica;
- Codul Deontologie al Psihologului clinician, consilierului psihologic si psihoterapeutului din Romania;
- Legea nr. 514/2003*actualizata * privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Statutul profesiei de consilier juridic;
- Codul deontologic al consilierului juridic;
- Legea nr. 672/2002*republicata* privind auditul public intern;
- Ordinul MFP nr. 252/2004 pentru aprobatia Codului privind conducta etica a auditoriului intern;

- Legea nr. 571/14.12.2004 privind protectia personalului din autoritatile publice, institutiile publice si din alte unitati care semnaleaza incalcari ale legii;
- Ordinul MS nr. 1501/2016 privind aprobarea implementarii mecanismului de feedback al pacientului in spitalele publice;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului;
- Legea nr. 52 din 21 ianuarie 2003 privind transparența decizională în administrația publică*);
- Legea nr. 251 din 16 iunie 2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Ordinul nr. 1410/2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003;
- Ordinul nr. 1.502 din 19 decembrie 2016 pentru aprobarea componenței și a atribuțiilor Consiliului etic care funcționează în cadrul spitalelor publice;
- Legea nr. 176 din 1 septembrie 2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Hotărâre nr. 583 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public;
- Hotărâre nr. 599 din 2 august 2018 pentru aprobarea Metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție, precum și pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate;
- Hotărârea nr. 1.269 din 17 decembrie 2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia;
- Legea nr. 184 din 17 octombrie 2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interes în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- O.U.G. nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

CAPITOLUL I DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCII GENERALE

ART. 1 Domeniul de aplicare al Codului de etica si deontologie profesionala din cadrul spitalului reglementeaza normele de conduita profesionala ale intregului personal. Normele din prezentul cod sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul spitalului, incadrat in baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificarile ulterioare.

ART. 2 Obiective. Obiectivele prezentului cod urmaresc sa asigure cresterea calitatii intregii activitatii a institutiei medicale, o buna administrare in realizarea interesului public, precum si eliminarea birocratiei si a faptelor de coruptie prin:

- Reglementarea normelor de conduita profesionala necesare realizarii unor raporturi sociale si profesionale corespunzatoare crearii si mentinerii la nivel inalt a prestigiului institutiei publice si al personalului;
- Informarea publicului cu privire la conduita profesionala la care este indreptat sa se astepte din partea personalului contractual in exercitarea functiei;

- Crearea unui climat de incredere și respect reciproc între pacienti și personalul spitalului

ART. 3 Principii. Principiile care guvernează conduită profesională a personalului sunt următoarele:

- ✓ **Prioritatea interesului public** - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- ✓ **Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor** - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- ✓ **Profesionalismul** - principiu conform căruia personalul are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiințiozitate;
- ✓ **Impartialitatea și nediscriminarea** - principiu conform căruia angajații sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de alta natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- ✓ **Integritatea morală** - principiu conform căruia personalului îl este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- ✓ **Libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia personalul poate să-si exprime și să-si fundamenteze opinii, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- ✓ **Cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul trebuie să fie de buna-credință și să actioneze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
- ✓ **Principiul distribuirii aleatorii a dosarelor/sarcinilor de serviciu** – presupune selecția aleatorie a membrilor comisiilor. Acest principiu dă eficiență principiului imparțialității.

ART. 4 Termeni. În inteleșul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- **Avertizare în interes public** - sesizarea făcută cu bună-credință cu privire la orice faptă care presupune o incălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrații, eficienței, eficacității, economicității și transparenței;
- **Avertizor** - însemnă persoană care face o sesizare făcută cu bună-credință cu privire la orice faptă care presupune o incălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bunei administrații, eficienței, eficacității, economicității și transparenței conform legii nr. 571/2004 și care este încadrată în una dintre autoritățile publice, instituțiile publice.
- **Cadou** - bun primit cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea mandatului sau funcției.
- **Cod de etică** - descrie ansamblul de valori, principii și norme etice necesare pentru respectarea demnității, integrității, precum și pentru asigurarea unor raporturi echitabile atât între personalul instituției publice, cât și raporturile dintre personalul instituției publice și alte categorii sociale cu care interacționează.
- **Conflict de interes** - acea situație sau imprejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îl revin în exercitarea funcției detinute;
- **Consilier de etică** - exercită un rol activ în domeniul prevenirii încălcării normelor de conduită în conformitate cu prevederile art. 452 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.
- **Corupție** - reprezintă folosirea discreționară a poziției sau a funcției, prin recurgerea la mijloace ilicite sau ilegale, în scopul obținerii unor interese personale sau de grup.
- **Declarație de avere** - reprezintă actul personal, putând fi rectificat numai în condițiile prevăzute de lege, se face în scris, pe propria răspundere, și cuprinde drepturile și obligațiile declarantului, alc

soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în conformitate cu anexa nr. 1 Legea nr. 176/2010.

- **Declarație de interes** - reprezintă actul personal, putând fi rectificat numai în condițiile prevăzute de lege, se face în scris, pe propria răspundere, și cuprinde funcțiile și activitățile prevăzute în anexa nr. 2 Legea nr. 176/2010.
- **Funcție** - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fisa postului;
- **Funcție sensibilă** - este considerată acea funcție care prezintă un risc semnificativ de afectare a obiectivelor entității prin utilizarea necorespunzătoare a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale sau de corupție sau fraudă.
- **Incompatibilitate** – deținerea/exercitarea unei funcții/calități publice simultan cu detinerea/exercitarea unei alte funcții/calități din domeniul public.
- **Informație cu privire la date personale** - orice informație privind o persoana identificata sau identificabila.
- **Informație de interes public** - orice informație care priveste activitățile sau care rezulta din activitatea unității sanitare, și care este stabilită astfel de către conducerea instituției, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;
- **Interes personal** - orice avantaj material sau de alta natură, urmarit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- **Interes public** - acel interes care implica garanțarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și indeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicitatii cheltuirii resurselor;
- **Pantouflage** - vizează interdicțiile după încheierea angajării în cadrul instituțiilor publice. Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interes, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici/personalului contractual către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici/personalului contractual din sectorul public în cel privat sunt:
 - (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv;
 - (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public/personal contractual nu este influențată de căștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare;
 - (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor, precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.
- **Personal/angajat** - persoana încadrată și numită într-o funcție în cadrul instituției, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.

ART. 5 Responsabilitate socială

Agenda instituției referitoare la responsabilitatea socială include urmatoarele aspecte:

- Redresarea stării de sănătate a comunității prin colaborarea cu grupuri și persoane competente și dedicate;
- Identificarea nevoilor în domeniul sănătății publice, stabilirea priorităților, comunicarea clara către comunitate a serviciilor medicale oferite de către instituție;
- Construirea de alianțe comunitare care să conlucreze cu organizațiile comunitare și persoanelor fizice cu scopul de a promova sănătatea și siguranța publică, și să coordoneze livrarea de servicii medicale;
- Sprijinirea educației și a cercetării medicale ca parti importante a responsabilității sale față

comunitate si societate in ansamblul ei.

ART. 6 Participarea pacientilor la programe de educatie si de cercetare medicala

Institutia recunoaste importanta activitatii de educatie clinica si de cercetare in domeniul medical si ca atare se implica activ in astfel de activitati. De asemenea, institutia recunoaste dreptul pacientilor de a considera valorile proprii culturale, profesionale si spirituale, ca acestea ar putea sa fie in conflict cu participarea acestora in programe de educatie sau de cercetare medicale. Pacientii vor fi informati in legatura cu derularea unor astfel de programe si vor avea dreptul sa refuze participarea lor in activitati de acest tip.

ART. 7 Reclamatiile pacientilor

Conducerea institutiei incurajeaza comentariile, reclamatiile, etc. primite de la pacienti si familiile lor cu privire la serviciile oferite de spital. Comentariile, atat cele negative cat si cele pozitive, sunt privite ca oportunitati si sunt folosite cu scopul de a imbunatatii serviciile.

Politica unitatii este de a rezolva cu promptitudine nemultumirile, reclamatiile pacientului sau a familiei, precum si de a impartasi comentariile pozitive despre experientele lui si/sau a familiei acestuia.

Depunerea unei reclamatii sau plangeri nu va compromite accesul la serviciile medicale ale institutiei.

ART. 8 Relatiile intre salariati si institutie

Conducerea institutiei recunoaste spiritul inovativ, responsabil, participativ si colegial in comportamentul personalului institutiei cu alte persoane din cadrul institutiei.

Nici o persoana nu va fi discriminata pe motive etnice, rasiale, culturale, religioase, politice in procesul de recrutare al personalului precum si ulterior pe parcursul desfasurarii activitatii in cadrul institutiei.

Conducerea institutiei incurajeaza avertizările in interes public cu privire la neregularitati etice si/sau legale efectuate de personalul din subordine. Pentru incurajarea spiritului civic, conducerea institutiei a elaborat si comunica in cadrul institutiei procedura operationala care stabileste modul de tratare a avertizarilor neregularitatilor si de protectie a persoanelor care emit astfel de avertizari. In acelasi timp, conducerea institutiei condamna delatiunea.

ART. 9 Cod etic/deontologic/de conduită

Valorile etice si principiile general acceptate privind conduită sunt incorporate în codul de conduită. În general, codul de conduită reprezintă un set de reguli adoptat în mod voluntar de grupul căruia i se adresează și nu este obligatoriu ca acesta să prevadă sancțiuni specifice pentru încălcarea regulilor prevăzute.

ART.10 Consilierul de etică

În scopul respectării și monitorizării implementării principiilor și normelor de conduită de către funcționarii publici, conducătorii autorităților și instituțiilor publice desemnează un consilier de etică, funcționar public, de regulă din cadrul compartimentului de resurse umane [art. 451 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare]. Consilierul de etică exercită un rol activ în domeniul prevenirii încălcării normelor de conduită în conformitate cu prevederile art. 452 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a coordona, controla și monitoriza respectarea normelor de conduită de către personalul contractual, din aparatul propriu sau din instituțiile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, cu respectarea prevederilor în domeniul legislației muncii și a legislației specifice aplicabile - art. 558 alin. (1) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 11 Declararea cadourilor reprezintă o obligație legală reglementată de prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, precum și de dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1126/2004 pentru aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Legii nr. 251/2004.

ART. 12 Declararea averilor și a intereselor

Declararea averilor și a intereselor este reglementată, în principal, de prevederile Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, și de dispozițiile Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 13 Conflictul de interes

Reprezinta acea situație sau imprejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al persoanei angajate în cadrul instituției contravine interesului public, astfel încât afecteaza sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori indeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care ii revin în exercitarea funcției detinute.

Interesul personal reprezinta orice avantaj material sau de alta natură, urmarit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personal prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției.

Constituie conflict de interes detinerea de către manager de parti sociale, acțiuni sau interese la societăți comerciale ori organizații nonguvernamentale care stabilesc relații comerciale cu instituția la care persoana în cauza exercita funcția de manager.

Pentru prevenirea conflictelor de interes, persoanele din conducerea instituției, respectiv managerul, membrii comitetului director, sefii de secție, de laborator sau de serviciu au obligația de a da o declaratie de interes, precum și o declaratie cu privire la incompatibilitatile prezentate în paragraful anterior.

Atunci când apar probleme de etica în relația între angajați sau în relația angajaților cu pacienți, colaboratori sau public, personalul implicat poate solicita implicarea Consiliului Etic din cadrul instituției pentru a contribui la soluționarea preocupărilor lor etice.

Toate solicitările de consultare a eticii trebuie să fie indreptate către consilierul de etica.

ART. 14 Incompatibilități

Problematica incompatibilităților este reglementată de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative și Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru a evita confundarea conflictelor de interes cu incompatibilitățile este necesar să avem în vedere faptul că dacă, pentru existența unui conflict de interes persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate un oficial public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că exercită concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege.

ART. 15 Interdicții după încheierea angajării în cadrul instituțiilor publice (pantouflag)

Legislația privind interdicțiile post-angajare vizează prevederi care sunt cuprinse în acte normative diverse, neexistând o reglementare unitară în acest sens:

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interes, art. 61;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale - Secțiunea a 4-a Reguli de evitare a conflictului de interes, art. 74;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern - art. 22 alin. (5);
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției - art. 94 alin. (3);
- O.U.G. nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora - art. 13 alin. (1);
- Legea Concurenței nr. 21/1996 - art. 70;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii - art. 45;
- O.U.G. nr. 87/2020 privind organizarea și funcționarea Corpului de control al prim-ministrului, precum și pentru instituirea unor măsuri de îmbunătățire a activității acestuia - art. 7 alin (3).

ART. 16 Transparentă în procesul decizional

Transparenta organizațională și decizională în cadrul unei organizații constituie instrumente optime în descurajarea și combaterea abuzurilor și a faptelor de corupție. Legea nr. 52/2003 stabilește regulile procedurale minime aplicabile în vederea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, care pot fi dezvoltate conform specificului autorității prin elaborarea unei proceduri privind transparența decizională.

ART. 17 Accesul la informații de interes public

Conform art. 31 alin. (1) din Constituția României, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngăduit, iar potrivit dispozițiilor alin. (2) al aceluiași articol, autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Accesul liber și neîngrădit la informația de interes public constituie, astfel cum stipulează și art. 1 din Legea nr. 544/2001, unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Așadar, accesul la informațiile de interes public reprezintă un drept al persoanelor, căruia îl corespunde obligația corelativă a autorităților și instituțiilor publice de a asigura exercitarea lui corespunzătoare. Astfel, orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice informațiile de interes public, în condițiile reglementate de Legea nr. 544/2001, iar autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal.

ART. 18 Protecția avertizorului în interes public

În prezent, protecția avertizorului în interes public este reglementată în legislația națională a României de Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii. Aceasta a apărut ca urmare a unei nevoi de instrumente legale pentru autoreglarea sistemului de integritate în cadrul administrației publice.

Anul 2020 a adus o nouă provocare legislativă, respectiv adoptarea Directivei (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, precum și obligația corelativă a Statelor membre UE (SM) de a o transpune în dreptul intern.

În acest context, cadrul legislativ național va fi armonizat conform standardelor europene.

ART. 19 Functiile sensibile

În conformitate cu definiția prevăzută de Ordinului Secretariatului General al Guvernului (denumit în continuare OSGG) nr. 600/2018, funcție sensibilă este considerată acea funcție care prezintă un risc semnificativ de afectare a obiectivelor entității prin utilizarea necorespunzătoare a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale sau de corupție sau fraudă.

Potrivit pct. 2.2.6 din Standardul 2 - Atribuții, funcții, sarcini din OSGG nr. 600/2018, conducătorul entității publice dispune identificarea funcțiilor sensibile pe baza unor factori de risc, centralizarea acestora la nivelul entității publice și stabilirea unei politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unor măsuri, astfel încât efectele negative asupra activităților desfășurate în cadrul entității publice să fie minime.

În ceea ce privește cadrul normativ, Noul Cod penal, adoptat prin Legea nr. 286/2009, intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014, reglementează, în Titlul V al Părții speciale, "Infracțiunile de corupție și de serviciu", acesta fiind structurat în două capitole: Capitolul I - "Infracțiuni de corupție" (art. 289-294) și Capitolul II - "Infracțiuni de serviciu" (art. 295-309).

În contextul referirii la legislația națională ce reglementează infracțiunile de corupție amintim și Legea nr. 78 din 8 mai 2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

ART. 20 Riscuri și vulnerabilități la corupție în administrația publică

Un element strategic al activității de prevenire a corupției și de asigurare a unui nivel ridicat de integritate îl constituie managementul riscurilor. Managementul riscurilor de corupție în cadrul administrației publice centrale/locale presupune identificarea, analizarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, precum și stabilirea și implementarea măsurilor de prevenire și control al acestora.

Hotărârea Guvernului nr. 599/2018 reglementează Metodologia standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu indicatorii de estimare a probabilității de materializare a riscurilor de corupție, cu indicatorii de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție și formatul registrului riscurilor de corupție. Totodată, acest act normativ aproba Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, împreună cu formatul raportului anual de evaluare a incidentelor de integritate.

ART. 21 Confidentialitatea

Totii pacientii institutiei beneficiaza de protejarea intimitatii lor in orice moment si in toate situatiile, cu exceptia situatiilor in care respectarea intimitatii ar pune in pericol viata lor.

Informatiile confidentiale pot fi revizuite, comunicate sau discutate doar atunci cand este necesar sa se asigure ingrijirea pacientului. Informatii medicale pot fi divulgate numai atunci cand pacientii autorizeaza acest fapt sau atunci cand dezvaluirea acestor informatii este ceruta de lege.

Unitatea isi asuma responsabilitatea pentru protejarea informatiilor pacientilor, atat personale cat si medicale, si isi recunoaste responsabilitatea legala si etica in acest sens.

Incalcarile politicii de confidentialitate sunt motive pentru luarea masurilor disciplinare, inclusiv concediere.

ART. 22 Gestionarea durerii

Institutia intlege ca durerea este un eveniment fiziologic si psihologic negativ si care este cel mai bine masurat de pacient. Conducerea institutiei recunoaste durerea ca fiind o componenta importanta a abordarii actului medical si ia masurile ce se impun pentru managementul eficient al durerii in toate fazele de manifestare ale maladiilor tratate.

CAPITOLUL II NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

ART. 23 Asigurarea unui serviciu public de calitate. Personalul are obligatia de a asigura un serviciu public de calitate in beneficiul cetatenilor, prin participarea activa la luarea deciziilor si la transpunerea lor in practica, in scopul realizarii competentei institutiei, in limitele atributiilor stabilite prin fisa postului. In exercitarea functiei, personalul are obligatia de a avea un comportament profesionist, precum si de a asigura, in conditiile legii, transparenta administrativa, pentru a castiga si a mentine increderea pacientilor in integritatea, impartialitatea si eficacitatea institutiei medicale.

ART. 24 Respectarea Constitutiei si a legilor. Angajatii au obligatia ca, prin actele si faptele lor, sa respecte Constitutia si legile tarii si sa actioneze pentru punerea in aplicare a dispozitiilor legale, in conformitate cu atributiile care le revin, cu respectarea eticei profesionale. Personalul trebuie sa se conformeze dispozitiilor legale privind restrangerea exercitiului unor drepturi, datorata naturii functiilor detinute.

Angajatii au obligatii de integritate si transparenta in exercitarea functiilor si demnitatilor publice conform Legii nr. 176 din 1 septembrie 2010, prin declararea averii si declararea conflictelor de interes.

ART. 25 Loialitatea fata de institutia medicala. Personalul are obligatia de a apara cu loialitate prestigiul institutiei sanitare in care isi desfasoara activitatea, precum si de a se abtine de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

Angajatilor este interzis:

- Sa exprime in public aprecieri neconforme cu realitatea in legatura cu activitatea institutiei, cu politicele si strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;
- Sa faca aprecieri in legatura cu litigiile aflate in curs de solutionare si in care institutia are calitatea de parte, daca nu sunt abilitati in acest sens;
- Sa dezvaluie informatii care nu au caracter public, in alte conditii decat cele prevazute de lege;
- Sa dezvaluie informatiile la care au acces in exercitarea functiei, daca aceasta dezvaluire este de natura sa atraga avantaje necuvenite ori sa prejudicieze imaginea sau drepturi le institutiei ori ale unor angajati, precum si ale persoanelor fizice sau juridice;
- Sa acorde asistenta si consultanta persoanelor fizice sau juridice, in vederea promovarii de actiuni juridice ori de alta natura impotriva statului ori institutiei publice in care isi desfasoara activitatea.

Prevederile de mai sus se aplică și după închiderea raportului de munca, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozitiile din legi speciale nu prevad alte termene. Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligatia legală a personalului de a furniza informații de interes public celor interesati, in conditiile legii.

ART. 26 Libertatea opinilor. In indeplinirea atributiilor de serviciu angajatii au obligatia de a respecta demnitatea functiei detinute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor institutiei publice in care isi desfasoara activitatea. In activitatea lor angajatii au obligatia de a respecta libertatea opinilor si de a nu se lasa influențati de considerente personale. In exprimarea opinilor, personalul trebuie sa aiba o atitudine concilianta si sa evite generarea conflictelor datorate schimbului de pareri.

ART. 27 Activitatea publica. Relatiile cu mijloacele de informare in masa se asigura de catre persoanele desemnate in acest sens de conducatorul institutiei, in conditiile legii. Angajatii desemnati sa participe la activitati sau debateri publice, in calitate oficiala, trebuie sa respecte limitele mandatului de reprezentare incredintat de conducatorul institutiei. In cazul in care nu sunt desemnati in acest sens, angajatii pot participa la activitati sau debateri publice, avand obligatia de a face cunoscut faptul ca opinia exprimata nu reprezinta punctul de vedere oficial al institutiei.

ART. 28 Activitatea politica. In exercitarea functiei detinute, personalului ii este interzis:

- Sa participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
- Sa furnizeze sprijin logistic candidatilor la functii de demnitate publica;
- Sa afiseze in cadrul institutiei insemne ori obiecte inscriptionate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidatilor acestora.

ART. 29 Folosirea imaginii proprii. In considerarea functiei pe care o detine, personalul are obligatia de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii in actiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

ART. 30 Cadrul relatiilor in exercitarea atributiilor functiei. In relatiile cu personalul din cadrul institutiei precum si cu persoanele fizice sau juridice, toti angajatii sunt obligati sa aiba un comportament bazat pe respect, buna-credinta, corectitudine si amabilitate. Personalul are *obligatia de a nu aduce atingere onoarei, reputatiei si demnitatii persoanelor din cadrul institutiei, precum si persoanelor cu care intra in legatura in exercitarea functiei*, prin:

- intrebuintarea unor expresii jignitoare;
- dezvaluirea aspectelor vietii private;
- formularea unor sesizari sau plangeri calomnioase.

Personalul trebuie sa adopte o atitudine imparitala si justificata pentru rezolvarea clara si eficienta a problemelor pacientilor. Personalul are obligatia sa respecte principiul egalitatii cetatenilor in fata legii si a institutiei publice, prin: *promovarea unor solutii coerente*, conform principiului tratamentului nediferentiat, raportate la aceeasi categorie de situatii de fapt si prin *eliminarea oricarei forme de discriminare* bazate pe aspecte privind nationalitatea, convingerile religioase si politice, starea materiala, sanatatea, varsta, sexul sau alte aspecte.

ART. 31 Conduita in cadrul relatiilor internationale. Personalul care reprezinta institutia in cadrul unor organizatii internationale, institutii de invatamant, conferinte, seminarii si alte activitati cu caracter international are obligatia sa promoveze o imagine favorabila tarii si institutiei publice pe care o reprezinta. In relatiile cu reprezentantii altor state, angajatii au obligatia de a nu exprima opinii personale privind aspecte nationale sau dispute internationale. In deplasarile in afara tarii, personalul este obligat sa aiba o conduita corespunzatoare regulilor de protocol si sa respecte legile si obiceiurile tarii gazda.

ART. 32 Interdictia privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor. Angajatii nu trebuie sa solicite ori sa accepte cadouri, servicii, favoruri, invitati sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, parintilor, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relatii de serviciu, afaceri sau de natura politica, care le pot influenta imparitalitatea in exercitarea functiilor detinute ori pot constitui o recompensa in raport cu aceste functii.

Conform Legei nr. 251 din 16 iunie 2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol in exercitarea mandatului sau a funcției, Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara a constituit Comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit. Angajații au obligația de a declara și de a prezenta managerului spitalului, în termen de 30 de zile de la primire, bunurile primite cu titlu gratuit în cadrul unor activități de protocol în exercitarea funcției, cu excepțiile prevăzute de lege. Declarația împreună cu bunul/bunurile primite se înaintează de îndată Comisiei.

ART. 33 Participarea la procesul de luare a deciziilor. In procesul de luare a deciziilor personalul are obligatia sa actioneze conform prevederilor legale si sa isi exercite capacitatea de apreciere in mod fundamentat si imparcial. Angajatii au obligatia de a nu promite luarea unei decizii de catre institutia publica, de catre alti angajati, precum si indeplinirea atributiilor in mod privilegiat.

ART. 34 Obiectivitate in evaluare. In exercitarea atributiilor specifice functiilor de conducere, angajatii au obligatia sa asigure egalitatea de sanse si tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru

personalul din subordine. Personalul de conducere are obligatia sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, excludand orice forma de favoritism ori discriminare.

Personalul de conducere are obligatia de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea in functiile pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevazute la art. 3.

ART. 35 Folosirea abuziva a atributiilor functiei detinute. Personalul are obligatia de a nu folosi atributiile functiei detinute in alte scopuri decat cele prevazute de lege. Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori actiuni de control, personalul nu poate urmari obtinerea de foloase sau avantaje in interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane. Angajatii au obligatia de a nu interveni sau influenta ancheta de orice natura, din cadrul institutiei sau din afara acesteia, in considerarea functiei pe care o detin. Angajatii au obligatia de a nu impune altor angajati sa se inscrie in organizatii sau asociatii, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promitandu-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

ART. 36 Utilizarea resurselor publice. Personalul este obligat sa asigure ocrotirea proprietatii publice si private a statului si a unitatilor administrativ-teritoriale, sa evite producerea oricarui prejudiciu, actionand in orice situatie ca un bun proprietar. Personalul are obligatia sa foloseasca timpul de lucru, precum si bunurile apartinand institutiei numai pentru desfasurarea activitatilor aferente functiei detinute. Personalul trebuie sa propuna si sa asigure, potrivit atributiilor care ii revin, folosirea utila si eficienta a banilor publici, in conformitate cu prevederile legale.

Personalului care desfasoara activitati publicistice in interes personal sau activitati didactice ii este interzis sa foloseasca timpul de lucru ori logistica autoritatii sau a institutiei publice pentru realizarea acestora, fara aprobarea conducerii unitatii.

ART. 37 Limitarea participarii la achizitii, concesionari sau inchirieri Orice angajat poate achizitiona un bun aflat in proprietatea privata a statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale, supus vanzarii in conditiile legii, cu exceptia urmatoarelor cazuri:

- cand a luat cunostinta, in cursul sau ca urmare a indeplinirii atributiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmeaza sa fie vandute;
- cand a participat, in exercitarea atributiilor de serviciu, la organizarea vanzarii bunului respectiv;
- cand poate influenta operatiunile de vanzare sau cand a obtinut informatii la care persoanele interesate de cumpararea bunului nu au avut acces.

Dispozitiile alin. (1) se aplică in mod corespunzator si in cazul concesionarii sau inchirierii unui bun aflat in proprietatea publica ori privata a statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale. Angajatilor le este interzisa furnizarea informatiilor referitoare la bunurile proprietate publica sau privata a statului ori a unitatilor administrativ-teritoriale, supuse operatiunilor de vanzare, concesionare sau inchiriere, in alte conditii decat cele prevazute de lege.

CAPITOLUL III COORDONAREA SI CONTROLUL APLICARII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESSIONALĂ PENTRU PERSONALUL SPITALULUI

ART 38 Sesizarea conducerii spitalului poate fi accesata de orice persoana cu privire la:

- incalcarea prevederilor prezentului cod de conduită de catre angajati;
- constrangerea sau amenintarea exercitata asupra angajatului pentru a-l determina sa incalce dispozitiile legale in vigoare ori sa le aplice necorespunzator.

Angajatii nu pot fi sanctionati sau prejudiciati in nici un fel pentru sesizarea cu buna- credinta a organelor disciplinare competente, in conditiile legii. Conducerea spitalului va verifica actele si faptele

pentru care a fost sesizata, prin organul disciplinar competent investit cu solutionarea sesizarii, cu respectarea confidentialitatii privind identitatea persoanei care a facut sesizarea.

ART. 39 Solutionarea sesizarii. Rezultatele cercetarii actelor si faptelor depuse spre analiza si verificare organului competent, potrivit legii - comisii de disciplina si/sau Consiliul de etica al spitalului - vor fi consemnate intr-un raport scris in care va fi precizat explicit in urmatoarele situatii:

- incalcare a codului de etica si deontologie profesionala,
- incalcare a normelor de conduita in relatie medic-asistenta,
- incalcare a normelor disciplinei in unitatea sanitara,
- incalcare a drepturilor pacientilor,
- orice alte situatii dupa caz.

Raportul rezultat in urma cercetarii, potrivit legii, va contine si masurile impuse de rezultatul cercetarii, in raport cu gravitatea abaterii, avandu-se in vedere urmatoarele:

- a) imprejurările in care fapta a fost savarsita;
- b) gradul de vinovatie al angajatului;
- c) consecintele abaterii;
- d) comportarea generala in serviciu a angajatului;
- e) eventualele sanctiuni disciplinare suferite anterior de catre angajatul.

In cazul in care comisia/consiliul competent investit cu solutionarea sesizarii, apreciaza ca gravitatea si complexitatea acuzelor aduse angajatului sunt de natura a afecta grav onoarea, prestigiul profesiei si moralitatea profesionala in randul corpului profesional din care face parte, in conformitate cu prevederile legilor si regulamentelor specifice profesiei, ale statutelor si ale codurilor etice si de deontologie profesionala poate propune transmiterea sesizarii in vederea cercetarii si solutionarii catre organismele de cercetare disciplinare organizate la nivelul organismelor profesionale.

Rezultatul cercetarii actelor si faptelor depuse spre analiza si verificare organului disciplinar competent, potrivit legii, vor fi comunicate:

1. angajatului sau persoanei care a formulat sesizarea;
2. angajatului care face obiectul sesizarii.

CAPITOLUL IV ETICA SI DEONTOLOGIA MEDICILOR

ART. 40 Domeniul de aplicare si principii generale. Sanatatea omului este telul suprem al actului medical. Obligatia medicului consta in a apara sanatatea fizica si mentala a omului, in a usura suferintele, in respectul vietii si demnitatii persoanei umane, fara discriminari in functie de varsta, sex, rasa, etnie, religie, nationalitate, conditie sociala, ideologie politica sau orice alt motiv, in timp de pace, precum si in timp de razboi. Respectul datorat persoanei umane nu inceteaza nici dupa decesul acestieia.

In exercitarea profesiei sale, medicul acorda prioritate intereselor pacientului, care primeaza asupra oricror altor interese, este obligat sa respecte drepturile fundamentale ale omului si principiile etice in domeniul biomedical.

Este interzis medicului, in exercitarea profesiei sale, sa impuna pacientului opiniiile sale personale de orice natura ar fi acestea. Medicul nu trebuie sa inceteze niciodata, in decursul vietii sale profesionale, sa isi insuseasca achizitiile stiintei medicale, in scopul imbunatatirii cunoștințelor sale medicale.

Medicul trebuie ca, in conformitate cu abilitatile si cunostintele sale, sa contribuie la informarea obiectiva a publicului si autoritatilor medicale in ceea ce priveste problemele medicale. Medicul care ofera informatii medicale in mass-media trebuie sa verifice modul in care afirmatiile sale sunt facute publice si sa ia atitudine in cazul denaturarii acestora.

ART. 41 Despre independenta profesionala a medicului si responsabilitate Medicul are independenta profesionala absoluta, libertatea absoluta a prescriptiilor si actelor medicale pe care le considera necesare, in limitele competentei sale, si este raspunzator pentru acestea. In cazul limitarii prin constrangeri administrative si/sau economice a independentei sale, medicul nu este raspunzator.

Medicul nu va garanta vindecarea afectiunii pentru care pacientul i s-a adresat. In activitatea medicala ce se desfasoara in echipa - sectii de spital, proces de invatamant medical tip rezidentiat, raspunderea pentru actele medicale apartine sefului echipei, in limitele atributiilor administrative de coordonare, si medicului care efectueaza direct actul medical, in limitele competentei sale profesionale si rolului care i-a fost atribuit de seful echipei. In echipele interdisciplinare, seful echipei se considera a fi medicul din specialitatea in care s-a stabilit diagnosticul major de internare, daca nu exista reglementari speciale care sa prevada altfel. Delegarea totala sau parciala a obligatiilor proprii catre alte persoane, in lipsa evaluarii si controlului personal, constituie abateri deontologica. Exprimarea consimtamantului informat al pacientului pentru tratament nu inalta responsabilitatea medicului pentru eventualele greseli profesionale.

ART. 42 Secretul profesional este obligatoriu, cu exceptia situatiilor expres prevazute de lege. Face obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, in timpul exercitarii profesiei sale, a aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a bolnavului, a familiei, a apartinatorilor, precum si probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstante in legatura cu boala. Secretul profesional persista si dupa terminarea tratamentului sau decesul pacientului. Secretul profesional trebuie pastrat si fata de apartinatori, daca pacientul nu doreste altfel.

Secretul profesional trebuie pastrat fata de colegi, cadre sanitare si institutiile medicale care nu sunt implicate in actul medical al pacientului in cauza. In comunicarile stiintifice cazurile vor fi in asa fel prezentate incat identitatea bolnavului sa nu poata fi recunoscuta. In cazul in care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la informatii numai cu acceptul acestuia. Conducerea unitatii medicale, prin directorul medical este obligata sa ia toate masurile in asa fel incat accesul mass-media la pacient sa se faca numai cu acceptul medicului curant si al acestuia.

Acordarea de informatii cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant si al conducerii unitatii medicale. Evidentele medicale trebuie pastrate ca materiale secrete profesionale.

ART. 43 Reguli generale de comportament in activitatea medicala Medicul nu poate trata un pacient fara a-l examina medical in prealabil, personal. Numai in cazuri exceptionale, de urgenza sau in cazuri de forta majora (imbolnaviri pe nave maritime aflate in mers, pe avioane in zbor, locuri inaccesibile sau in timp util) se vor da indicatii de tratament prin mijloace de telecomunicatii. Medicul poate executa o activitate medicala doar daca are pregatire si practica suficienta pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplica in cazuri de urgenza vitala, care nu poate fi rezolvata altfel.

Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate si pentru manuirea carora are pregatire ori suficiente practica. Daca in urma examinarii sau in cursul tratamentului medicul considera ca nu are suficiente cunostinte ori experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alti specialisti sau va indruma bolnavul

catre acestia. În caz de pericol de moarte iminent, medicul va rămâne lângă pacient atât timp cât este nevoie de ajutorul lui profesional. Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeași grijă și aceeași atenție ca și cel care are sanse de vindecare.

Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar și a sanselor de insanatosire. Medicul va evita să trezească prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decât este ea în realitate.

Medicul va pastra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiare ale bolnavului, exprimându-și parerea numai dacă este solicitat și numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății bolnavului. Medicul nu trebuie să se implice în problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau.

ART. 44 Obligativitatea acordării asistenței medicale. Medicul care se găsește în prezența unui bolnav sau ranit în pericol are obligația să îl acorde asistența la nivelul posibilităților momentului și locului ori să se asigure că cel în cauză primește îngrijirile necesare. În caz de calamități naturale sau accidentari în masă, medicul este obligat să răspunda la chemare, chiar să își ofere de bunavoi serviciile medicale imediat ce a luat cunoștința despre eveniment.

Medicul poate refuza acordarea de îngrijiri de sănătate din motive personale sau profesionale temeinice, îndrumând pacientul spre alte surse de îngrijire medicală, cu excepția situațiilor de urgență. Medicul poate înceta acordarea de îngrijiri de sănătate (în ambulatoriu, urgență, secția cu paturi), în cazul în care pacientul sau familia pacientului nu semnează acordul și consumtamantul medical, nu acceptă tratamentul, sănătatea pacientului și cadrelor medicale, au manifestări violente la adresa cadrelor medicale, nu respectă regulamentul intern al spitalului, familia nu parasește spațiile în care se acordă asistența medicală, etc. Medicul este obligat să pună la dispoziție confratele care va trata ulterior pacientul toate informațiile medicale referitoare la caz.

ART. 45 Intărirea și folosirea cunoștințelor profesionale. Educația medicală continuă. Medicii au datoria de a-și perfectiona continuu cunoștințele profesionale. În folosirea unor metode terapeutice noi trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc-beneficiu.

ART. 46 Integritatea și imaginea medicului. Medicul trebuie să fie model de comportament etico-profesional, contribuind la creșterea nivelului său profesional și moral, a autoritatii și prestigiului profesiunii medicale pentru a merita stima și încrederea pacientilor și a colaboratorilor. Medicul nu trebuie să se folosească de un mandat electiv, o funcție administrativă sau de alte autorități pentru a-și crește clientela. Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregăririi sale profesionale. Informările privind serviciile medicale sunt acceptate, cu condiția să fie corecte, și se pot referi la:

- a) sediul profesional, orele de funcționare, conducerea instituției medicale;
- b) specialitatea și titlul medicului;
- c) metodele de diagnostic și tratament folosite. Aceste informații trebuie să se refere numai la metode de diagnostic și tratament fundamentate științific și acceptate în lumea medicală și nu trebuie să contină date eronate sau care ar putea induce pacientii în eroare;
- d) tarifele percepute. Aceste informații nu trebuie să inducă pacientilor impresia că neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune în pericol starea de sănătate fizică sau psihică.

Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Mentionarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale în cuprinsul unor articole, carti, facuta în scop

stiintific, nu se considera reclama. Medicul nu trebuie sa faca propaganda in mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fara sa sublinieze si rezervele ce se impun. Este contrara eticii intelegerea dintre doi medici, intre medic si farmacist sau intre medic si un cadru auxiliar pentru obtinerea de avantaje materiale. Este interzisa medicului practician implicarea in distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

Este interzisa practicarea de catre medic a unor activitati care dezonoreaza profesia medicala. Orice medic trebuie sa se abtina, chiar in afara vietii profesionale, de la acte de natura sa duca la desconsiderarea acesteia. Medicul nu poate fi obligat sa isi exercite profesia in conditii ce ar putea compromite calitatea ingrijirilor medicale si a actelor sale profesionale, cu exceptia urgentelor medico-chirurgicale vitale. Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practica nestiintifica este interzisa. Este interzisa acordarea de facilitati, colaborarea sau sprijinirea oricarei persoane care practica ilegal medicina. Medicul are obligatia de a sesiza existenta unor astfel de situatii colegiului teritorial al medicilor.

ART. 47 Indatoriri fata de bolnavi. Respectarea drepturilor persoanei. Medicul trebuie sa respecte dreptul persoanei in privinta optiunii libere asupra medicului sau curant si chiar sa faciliteze aceasta posibilitate. Un medic care este solicitat sau are obligatia sa examineze o persoana privata de libertate ori sa dea ingrijiri in mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie si numai prin simpla prezenta, sa cautioneze sau sa favorizeze atingerea integritatii fizice ori psihice a vreunui detinut, inclusiv a demnitatii acestuia. Daca medicul constata ca persoana privata de libertate a suportat maltratari, are obligatia sa informeze autoritatea judiciara.

Relatia cu pacientul. Exercitarea profesiei medicale nu trebuie facuta impersonal, ci incercand stabilirea unei relatiilor umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului sa nu para un act formal. Este interzis ca medicul curant sa intretina relatiile sexuale cu pacientii sai sau sa-i supuna pe acestia unor acte degradante pentru fiinta umana. Medicul trebuie sa dea dovada de diligenta maxima in stabilirea diagnosticului, tratamentului adevarat si in evitarea complicatiilor previzibile la pacientul aflat in ingrijirea sa. Prescriptiile medicale trebuie formulate cat mai clar, medicul asigurandu-se ca a fost inteles complet de catre bolnav si anturajul acestuia, mergand pana la incercarea de a supravegheaza executarea tratamentului. Din momentul in care a raspuns unei solicitari, medicul este automat angajat moral sa asigure bolnavului in cauza ingrijiri constiincioase si devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicala sau la un specialist cu competente superioare. Medicul curant are obligatia de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obtinerea drepturilor sale ce decurg din starea de boala. In caz de razboi, cataclisme, epidemii si atentate, medicul nu are dreptul sa isi abandoneze bolnavii, cu exceptia unui ordin formal al unei autoritatii competente in conformitate cu legea.

Consimtamantul Pentru orice interventie medicala diagnostica sau terapeutica este necesar consimtamantul informat al pacientului ce va fi exprimat in conditiile legii. Consimtamantul va fi dat dupa informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile si beneficiile acestora. In situatia pacientilor minori, incompetenti sau care nu isi pot exprima voista, consimtamantul va apartine reprezentantilor legali. Daca medicul curant apreciaza ca decizia reprezentantului legal nu este in interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul si a lua decizia. In situatii de urgenza, cand este pusa in pericol viata pacientului,

iar acesta nu isi poate exprima vointa si rudele sau reprezentantii legali nu pot fi contactati, consimtamantul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea acestuia, urmand ca informarea acestuia sa se faca ulterior. Diagnosticul si prognosticul de boala vor fi impartasite pacientului cu prudenta si tact, tinandu-se cont de starea psihica a acestuia. Diagnosticul si prognosticul de boala pot fi dezvaluite si familiei doar daca pacientul consuma la aceasta, daca pacientul nu doreste aflarea adevarului despre boala sa, sau daca pacientul se afla in stare de inconstienta, confuzie, incapacitatea facultatilor mentale, etc.

ART. 48 Probleme ale ingrijirii minorilor. Medicul trebuie sa fie apatorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci cand apreciaza ca starea de sanatate a copilului nu este bine inteleasa sau nu este suficient de bine protejata de anturaj. Daca medicul apreciaza ca un minor este victimă unei agresiuni sau privatori, are obligatia de a-l proteja uzand de prudenta si anuntand autoritatatile competente.

ART. 49 Eliberarea de documente medicale. Este interzisa eliberarea pentru bolnav a unor certificate de complezenta sau a unor rapoarte tendentioase. Orice act medical va oglindii realitatea obiectiva. Medicul poate emite certificate, atestate si documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatari si a examenelor necesare in acest scop.

Este interzis ca informatiile medicale sa fie prezentate deformate sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevazuta de lege. Documentele medicale nu trebuie sa contina mai multe date decat este necesar scopului pentru care acestea sunt intocmite si eliberate. Persoana la care se refera documentul medical emis are dreptul de a fi informata cu privire la continutul acestuia.

ART. 50 Indatoriri fata de comunitate. Medicul chemat intr-o familie ori colectivitate trebuie sa se ingrijeasca de respectarea regulilor de igiena si de profilaxie. El va semnala bolnavului si anturajului responsabilitatea ce revine acestora fata de ci insisi, dar si fata de comunitate si colectivitate. Medicul are obligatia morala de a aduce la cunostinta organelor competente orice situatie de care afla si care reprezinta un pericol pentru sanatate publica.

ART. 51 Relatiile medicului cu colegii si colaboratorii. Confraternitatea. Medicul va trebui sa isi trateze confratii asa cum ar dori el insusi sa fie tratat de ei. In baza spiritului de corp profesional, medicii isi datoraza asistenta morala. Schimbul de informatii intre medici privind pacientii trebuie sa se faca obiectiv si in timp util, in asa fel incat asistenta medicala a pacientilor sa fie optima. Daca un medic are neintelegeri cu un confrate, trebuie sa prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din Romania. Este interzisa raspandirea de comentarii ce ar putea sa prejudicieze reputatia profesionala a unui confrate. Medicii trebuie sa ia apararea unui confrate atacat pe nedrept. Constituirea incalcare a regulilor etice blamarea si defaimarea colegilor (critica pregatirii sau activitatii lor medicale) in fata bolnavilor, apartinatorilor, a personalului sanitatar etc., precum si orice expresie sau act capabil sa zdruncine increderea in medicul curant si autoritatea acestuia. Atunci cand un medic ia cunostinta despre greseli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de catre un coleg, trebuie sa ia atitudine cu tact, incercand sa discute problema cu confratele in cauza. Daca aceasta nu da rezultate, medicul are obligatia sa discute cazul in cadrul Colegiului Medicilor din Romania, inainte de a se adresa altor autoritati competente.

ART. 52 Consultul medical. Ori de cate ori medicul considera necesar sa ceara parerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicatiei unei interventii, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau apartinatorii lui si tinand cont de preferintele acestuia, un consult

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL DE URGENTA TIMIȘOARA

Numar Operator de date cu caracter personal - 37058

Str. Hector Nr. 2A, Timisoara, Timis - RO, 300041

Tel: 0256 200048, 0256 221553, Fax: 0256 200046

<http://www.spitalul-municipal-timisoara.ro>

E-mail: secretariat@smtm.ro Cod fiscal: 4483447

ISO 9001
ISO 14001
ISO 45001

cu alti confrati. Consultul este organizat de medicul curant si este recomandabil ca medicii chemati pentru consult sa examineze bolnavul in prezenta medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul. Dupa ce au cazut de acord, medicul curant comunica bolnavului sau apartinatorului rezultatul consultului. Daca exista divergente de pareri, se va proceda, dupa caz, la completarea examinarilor, internarea in spital, largirea consultului prin invitarea altor specialisti etc. In consultul medical se va pastra o atmosfera de stima si respect reciproc, nu se va manifesta superioritate fata de medicul curant. Discutia cazului si observatiile critice nu se vor face in fata bolnavului sau a altor persoane straine, chiar daca este vorba de medici subordonati. Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie sa revada ulterior pacientul din proprie initiativa si fara aprobarea medicului curant. In cazul colaborarii mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiasi pacient, fiecare practician isi asuma responsabilitatea personal. Este interzis transferul de sarcini si responsabilitati privind indicatiile de investigatii, prescrierea de medicamente sau concedii medicale catre alti medici care nu au participat la consultul medical.

Daca in urma unui consult avizul celor chemati difera fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber sa se retraga daca parerea mediciilor chemati la consult prevaleaza in opinia lui sau a anturajului acestuia. Pacientul aflat in tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabila sau ulterioara a medicului. Daca propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligatia organizarii modalitatii de consult. In cazul in care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fara explicatii. In urma consultului se va redacta un document semnat de participanti. Daca documentul nu este redactat, se considera ca participantii la consult sustin punctul de vedere al medicului curant.

ART. 53 Raporturi cu alti profesionisti din domeniul medical. Medicii vor avea raporturi bune, in interesul pacientilor, cu ceilalti profesionisti din domeniul medical.

ART. 54 Reguli privind cercetarea medicala/studii clinice pe subiecti umani Cercetarea medicala/studiul clinic pe subiecti umani se face cu respectarea prevederilor conventiilor si declaratiilor internationale la care Romania este parte semnata si a dispozitiilor legale nationale emise in vederea reglementarii acestora.

Medicul implicat in cercetarea biomedicala are datoria de a promova si proteja viata, sanatatea, intimitatea si demnitatea subiectilor umani care participa la cercetare/studiu. In desfasurarea cercetarii medicale/studiului clinic pe subiecti umani trebuie acordata o protectie deosebita populatiilor vulnerabile, astfel:

- persoane dezavantajate din punct de vedere economic si medical;
- persoane care nu isi pot da consintamantul pentru participarea intr-o cercetare medicala/studiul clinic (minorii, persoane incompetente, persoane care datorita starii lor nu isi pot exprima vointa);
- persoane care sunt susceptibile a-si da consintamantul sub presiune (de exemplu, persoane in detinere, militari);
- persoane care nu beneficiaza personal din cercetare/studiu;
- persoane pentru care cercetarea medicala/studiul clinic este combinata cu ingrijirea medicala.

In cercetarea/studiul pe subiecti umani, binele individului primeaza asupra binelui societatii in general si al stiintei. Cercetarea medicala/studiul clinic in scopul progresului medical trebuie sa se faca doar in ultima instanta pe subiecti umani. Aceasta trebuie sa se efectueze in conformitate cu datele stiintifice existente, cu alte surse relevante de informare si cu datele obtinute din experimentarea pe

animale, atunci cand aceasta este posibila. Principalul scop al cercetarii medicale/studiului clinic pe subiecti umani este de a imbunatati metodele profilactice, diagnostice si de tratament, intelegerea etiologiei si a patogenezei unor afectiuni.

Nu se poate intreprinde nici o cercetare pe o persoana, decat daca sunt intrunite cumulativ urmatoarele conditii:

- nu exista nici o metoda alternativa la cercetarea pe fiinte umane, de eficacitate comparabila;
- riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproportionate in comparatie cu beneficiile potentiiale ale cercetarii;
- proiectul de cercetare a fost aprobat de institutiile competente dupa ce a facut obiectul unei examinari independente asupra pertinentei sale stiintifice, inclusiv al unei evaluari a importantei obiectivului cercetarii, precum si al unei examinari pluridisciplinare a acceptabilitatii sale pe plan etic;
- persoana pe care se fac cercetari este informata asupra drepturilor sale si asupra garantilor pentru protectie sa;
- exista consimtamantul participantilor.

Protocolul cercetarii trebuie sa fie evaluat de Comisia de etica interna institutiei medicale, comisie de specialitate ce functioneaza ca un organism independent constituit din membrii cu profesie in domeniul medical/stiintific si membrii cu profesie in afara domeniului medical/stiintific, a caror responsabilitate este sa asigure protectia drepturilor, siguranta si starea de bine a subiectilor umani inclusi in studiu clinic. Comisia va avea in componenta persoane independente fata de cercetatori sau sponsori si va functiona pe baza unui regulament sau a unei proceduri interne proprii. Comisia de etica ce efectueaza evaluarea proiectului trebuie sa fie informata cu privire la desfasurarea cercetarii/studiului si va monitoriza cercetarile/studiile in derulare.

Cercetarea medicala/studiul clinic pe subiecti umani trebuie sa fie efectuata numai de catre persoane calificate in acest sens. Aceste persoane au responsabilitatea privind subiectii implicați in cercetare/studiu, chiar daca acestia si-au exprimat consimtamantul informat pentru participare.

Experimentul clinic (cercetarea fara scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic daca nu comporta nici un risc serios previzibil. Cercetatorii care conduc experimentul clinic sunt obligati sa il intrerupa daca apare pericolul vatamarii sanatatii subiectului sau cand acesta cere sistarea experimentului.

Cercetarea medicala pe subiecti umani se poate derula doar daca potențialele beneficii sunt superioare riscurilor. Impunerea cu forta sau prin inducerea in eroare a experimentului pe om constituie o grava incalcare a principiilor eticei medicale. Participarea subiectilor umani in cercetare se poate face numai voluntar si numai dupa ce acestia au fost informati adevarat cu privire la: scopurile, metodele cercetarii, riscurile si beneficiile anticipate. De asemenea, subiectii trebuie informati ca se pot retrage oricand din cercetare, fara ca acest lucru sa ii prejudicieze in vreun fel.

Consimtamantul informat al participantilor trebuie luat cu respectarea prevederilor legale. Refuzul unui subiect de a participa intr-o cercetare/studiu nu trebuie sa influenteze calitatea relatiei medic-pacient. In cazul minorilor, consimtamantul va fi obtinut de la apartinatori sau de la reprezentantul legal, fiind necesar si acceptul minorului de a participa in cercetare/studiu. Este necesar un maximum de prudinta in a utiliza minorii in experimentele medicale si numai daca riscurile sunt minime. In cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-si exprima vointa, consimtamantul va fi obtinut de la apartinatori sau de la reprezentantii legali. Includerea in cercetarea medicala/studiul clinic a subiectilor incapabili sau care nu isi pot exprima vointa se va face numai atunci cand cercetarea nu poate fi efectuata folosindu-se persoane capabile (conditia fizica sau psihica ce impiedica obtinerea

consimtamantului informat este o caracteristica necesara a populatiei incluse in studiu) si numai daca riscurile sunt minore. Medicul trebuie sa ia toate masurile necesare pentru protejarea intimitatii subiectilor participanti in cercetare, pentru pastrarea confidentialitatii informatiilor despre subiecti, si trebuie sa minimizeze pe cat posibil impactul cercetarii asupra integritatii fizice, mentale si a personalitatii acestora. Cercetarile/studiile efectuate in scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima data la om a unor procedee medicale sau chirurgicale, prescriptii terapeutice si se vor face exclusiv in scop curativ. In asemenea cercetari trebuie sa existe o proportionalitate justa, in favoarea bolnavului, intre riscurile procedeului nou si gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedeului nou nu trebuie sa intreaca in gravitate evolutia probabila a bolii de baza sau a tratamentelor cunoscute si aplicate pana in prezent. Folosirea unui placebo in cercetari medicale combinate cu ingrijirea pacientilor este admisa numai atunci cand nu exista metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstate pentru subiectii participanti ori atunci cand pacientii care primesc placebo nu sunt expusi unor riscuri suplimentare. Participantii intr-o cercetare medicala/studiu clinic trebuie sa aiba acces la beneficiile rezultate din aceasta, dupa inchiderea cercetarii/studiului. Publicarea rezultatelor unei cercetari medicale/studiu clinic pe subiecti umani se va face cu respectarea acuratetei datelor si numai in conditiile in care sunt respectate normele etice nationale si internationale care guverneaza cercetarea medicala/studiu clinic pe subiecti umani. Se interzice provocarea de imbolnaviri artificial unor oameni sanatosi, din ratiuni experimentale.

In toate cazurile de cercetari/studii clinice, pentru verificarea pe om a eficacitatii unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros conditia consimtamantului informat si voluntar al subiectului. Experimentarea umana trebuie sa respecte un numar de reguli:

- sa fie precedata de o serioasa experimentare pe animal;
- subiectul sa accepte voluntar, sa fie major, in stare de libertate si perfect informat despre riscuri;
- in cazul unor maladii incurabile, la subiecti in stadiul terminal, remediu nu trebuie sa provoace suferinte suplimentare si sa existe sanse rezonabile de a fi util;
- nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau constiinta morala.

Se interzice orice activitate terapeutica sau experimentala pe om din simple ratiuni de orgoliu profesional ori stiintific, de al carei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezeaza principiile culturale ori morale ale comunitatii. Experimentele privind clonarea fiintei umane sunt interzise.

ART. 55 Exercitiul medicinei de expertiza judiciara. Subiectul va fi informat in prealabil despre sensul examinarii, de catre expertul care nu a avut niciodata nici o relatie de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influenta rationamentele, altfel expertul are obligatia de a se recuza, informand forurile competente cu privire la motivele recuzarii. Expertizatul il poate recuza pe expert, acesta trebuind sa se supuna dorintei expertizatului. Raportul final nu va contine decat elemente de raspuns la chestiunile puse in decizia de numire a expertului. In rest, expertul este supus secretului profesional.

ART. 56 Atentarea la viata si integritatea fizica a bolnavului. Eutanasia. Medicul trebuie sa incerce reducerea suferintei bolnavului incurabil, asigurand demnitatea muribundului. Se interzice cu desavarsire eutanasia, adica utilizarea unor substante sau mijloace in scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea si prognosticul bolii, chiar daca a fost cerut insistent de un bolnav perfect constient. Medicul nu va asista sau indemna la sinucideri ori autovaratamari prin sfaturi,

recomandari, imprumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicatie sau ajutor in acest sens. Nici o mutilare nu poate fi practicata fara o justificare medicala evidenta, serios documentata si fara consintamantul informat al pacientului, cu exceptia situatiilor de urgența cu risc vital. Prin actele sale profesionale, de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie sa supuna pacientul nici unui risc nejustificat, chiar daca exista cererea expresa a acestuia din urma. Intreruperea de sarcina poate fi practicata in cazurile si in conditiile prevazute de lege. Orice medic este liber sa refuze fara explicatii cererea de intrerupere voluntara a sarcinii.

CAPITOLUL V ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

ART. 57 Scopul:

Codul deontologic al farmacistului are drept scop:

- ocrotirea drepturilor pacientilor
- respectarea obligațiilor profesionale de către farmaciști
- apărarea demnității și a prestigiului profesioniștilor de farmacist

În exercitarea profesiei sale, farmacistul furnizează servicii de sănătate specializate pacientului și publicului în general fără niciun fel de discriminare.

Relațiile dintre farmacist și beneficiarii serviciilor acordate trebuie să aibă la bază încrederea în competența și experiența profesională a farmacistului.

Această încredere obligă farmacistul ca de-a lungul întregii sale cariere să asigure și să mențină la cel mai înalt nivel performanțele și conduită sa profesională și personală, să își actualizeze cunoștințele profesionale permanente în sfera activității sale.

ART.58 Principii generale:

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt urmatoarele:

- exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viață și de persoana umană;
- în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- colaborarea ori de cate ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice
- imprejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- farmaciștii trebuie să se comporte cu cinstă și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea.

Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

ART. 59 Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor.

Indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie să abibă în centrul atenției sale binele pacientului.

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte urmatoarele reguli:

- să își exerce profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevazute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;
- să accepte acele posturi pentru care are competență și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiunii la standardele necesare;
- să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competență autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului;
- să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

ART. 60 În exercitarea funcției, farmacistul sef are urmatoarele obligații:

- să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerintelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- să se asigure că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- să se asigure că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activitatilor profesionale;
- să se asigure că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de raspundere profesională;
- să se asigure că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- are datoria să notifice colegiul pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes

profesional privind membrii personalului din subordinea sa;

ART. 61 Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregatirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competență necesara.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- să își planifice și să participe la formele de pregatire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmacistilor din România;
- să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

ART. 62 Confidentialitatea Farmacistul are datoria de-a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Informațiile pot fi dezvăluite în urmatoarele cazuri:

- când pacientul și-a dat consumămantul scris;
- când tutorele pacientului a consumat în scris, dacă vîrstă pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând urmatoarele reguli:

- să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

ART. 63 Relațiile de colaborare ale farmacistului

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confrății săi. În acest sens:

- farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reusesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoiță și colegialitate;
- farmacistul trebuie să dovedească în orice imprejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încalcarea dreptului pacientului;
- farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu creea neîncredere pacientului.

ART. 64 Concurența neloială. Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură. Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, urmatoarele activități:

- atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți. Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

ART. 65 Publicitatea. Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promotional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmacistii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrătni.

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului. Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor. Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpara sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor prescrise de către medic sau împreuna cu acestea.

ART. 66 Servicii farmaceutice de urgență

Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a pacienților, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență. Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea urmatoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;
- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita medicului curant toate informațiile legate de urgență cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte relevante;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

ART. 67 Incompatibilități

Se recunoaste ca activitate profesională activitatea desfasurată în mod legal de farmacie în cadrul unul sau mai multe dintre domeniile urmatoare:

- prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- fabricarea și controlul medicamentelor;
- prepararea, controlul, depozitarea, conservarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

Farmacistul, în conformitate cu pregatirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

- colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
- farmacovigiliență;
- fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și eliberarea dispozitivelor medicale, medicamentelor și, substanelor farmaceutice active și auxiliare;
- activități didactice și de cercetare sau administrativ sanitără.

În toate activitățile prevazute menționate farmacistul are deplina răspundere și drept de decizie. Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
- calitatea de lucrator comercial sau agent comercial;
- angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.

ART. 68 Dispozitii finale. Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a Regulilor de Bună Practică Profesională, a Statutului Colegiului Farmacistilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei, ale Colegiului Farmacistilor din România, sau ale Spitalului Clinic Municipal de Urgență Timișoara. Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încalcarea eticii profesionale de către farmacist.

CAPITOLUL VI ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

ART. 69 Dispozitii generale. Continutul și caracteristicile activitatii biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- efectuarea de investigații de laborator conform pregăririi și specializării;
- participarea la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- participarea la formarea teoretica și practica a viitorilor specialisti care au inclusa practica de laborator în programele de pregătire;
- participarea, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- participarea, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiental.

ART. 70 Responsabilitatea personală. În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile etice, dand dovada de

responsabilitate profesionala si morala, actionand intotdeauna in interesul pacientului, al familiei lui si al comunitatii. Biochimistul, biologul si chimistul din sistemul sanitar sunt obligati sa pastreze secretul profesional. Litigiile sau abaterile de la etica profesionala se analizeaza si masurile se iau, dupa caz, de catre seful echipei medicale sau de conducerea unitatii ori de catre Colegiul Medicilor din Romania, impreuna cu Ordinul Biochimistilor, Biologilor si Chimistilor, potrivit Codului de etica si deontologie profesionala a biochimistilor, biologilor si chimistilor din sistemul sanitar.

ART. 71 Calitate si excelenta. Specialistul in Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, chimist si biochimist) pune cunostintele sale in ceea ce priveste capacitatea de diagnostic de laborator (inclusiv indicatia pentru analize, fiabilitatea rezultatelor, interpretarea rezultatelor si cercetarea stiintifica) in slujba serviciului de diagnostic, tratament si prevenire a bolilor omului.

ART. 72 Dezvoltarea profesionala continua. Pentru a-si indeplini indatoririle in mod optim si in conformitate cu ceea ce este considerat de buna practica in profesia sa si avand in vedere legile tarii, specialistul in Chimie Clinica si Medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie:

- a. sa mentina si sa dezvolte competenta sa la cel mai inalt nivel de calitate in toate domeniile relevante (stiintifice si practice) cu privire la evolutiile de ingrijire a sanatatii, in general, si chimie clinica si medicina de laborator, in special, prin participarea in mod regulat la cursuri de formare relevante si alte programe de pregatire si dezvoltare profesionala continua, pe intreaga durata a activitatii profesionale si in timpul exercitarii profesiei sale;
- b. sa accepte sarcini/misiuni numai in domeniul sau de competenta; dincolo de aceste limite, el va lucra in colaborare cu expertii corespunzatori;
- c. sa se informeze continuu asupra codurilor legale de practica, care afecteaza munca lui. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator trebuie sa-si mentina angajamentul la profesia sa din domeniul chimicii clinice si medicinii de laborator, acela de a lua parte la activitatatile societatilor sale stiintifice, in special ale celor care promoveaza profesia si contribuie la formarea continua a membrilor lor.

ART. 73 Onestitate si integritate. Integritatea profesionala si onestitatea intelectuala a Specialistului in Chimie clinica si medicina de laborator sunt o garantie a impartialitatii sale de analiza, judecata si decizie. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator, trebuie sa evite in orice moment, inselaciunea in ceea ce priveste cunostintele sale profesionale si stiintifice, cum ar fi frauda, plagiat, tainuirea, omisiunea necorespunzatoare a informatiilor precum si exprimarea opinilor incorecte sau care induc in eroare in activitatea clinica si in cercetare. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) nu va accepta nici o obligatie care-l aduce in conflict cu independenta sa profesionala. In special, acesta se angajeaza:

- a) de a nu solicita sau accepta cadouri, avantaje pecuniere sau beneficii din industria medicamentelor sau diagnostic;
- b) de a nu solicita sau accepta sponsorizari de la promotiile de vanzare pentru simpozioane sau congrese;
- c) sa nu accepte sprijin financiar din partea industriei, direct sau indirect, altui decat pentru evenimente cu scopuri pur profesionale si stiintifice.

ART. 74 Relatiile care se stabilesc in exercitarea profesiunii de biochimist, biolog si chimist din sistemul sanitar. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, chimist si biochimist) actioneaza in permanenta cu curtoazie, cinste si integritate in relatiile sale cu pacientii si alte persoane, inclusiv colegii din domeniu profesional si nu trebuie sa se angajeze in nici o activitate sau comportament care ar putea discreditua profesia sau a submina increderea publica in profesie. El nu trebuie sa abuseze de pozitia sa profesionala pentru a stabili relatiile nepotrivite cu pacientii, pentru a-i convinge sa ii dea sau imprumuta bani sau beneficii, pentru a recomanda tratamente sau investigatii care nu sunt in interesul superior al pacientului, sau de a nu recomanda sau efectua investigatii sau

tratamente medicale care nu intra in sfera sa de competenta. El trebuie sa raporteze angajatorilor sau organismelor de reglementare cazurile in care el considera ca un coleg din sanatate are un comportament inadecvat sau performanta lui este o amenintare la adresa sanatatii unui pacient. Activitatea biochimistului, biologului si chimistului din sistemul sanitat se desfasoara individual sau in cadrul unor colective mixte. Biochimistul, biologul si chimistul din sistemul sanitat colaboreaza cu medicul si recunoaste rolul coordonator al acestuia, precum si cu ceilalti membri ai colectivului, participand la mentionarea relatiilor amicabile in cadrul acestuia si contribuind la asigurarea calitatii actului medical. Membrii Ordinului Biochimistilor, Biologilor si Chimistilor in sistemul sanitat din Romania sunt obligati sa aplique parafa cuprinzand numele, prenumele, gradul si specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectueaza. Relatiile dintre biochimisti, biologi si chimisti din sistemul sanitat se bazeaza pe corectitudine, colaborare, respect reciproc si solidaritate profesionala, potrivit Codului de etica si deontologie profesionala a acestora.

ART. 75 Independenta si impartialitatea. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa-si exercite judecata profesionala in cadrul responsabilitatilor sale impartial si obiectiv, dupa luarea in considerare a tuturor circumstantelor relevante, in interesul pacientului sau, fara presiuni din surse exteme sau conflicte de interese. El trebuie sa se asigure de asemenea ca interesele participantilor la cercetare sunt protejate. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) va servi fiecare pacient in parte la cele mai inalte standarde ale capacitatii profesionale si va furniza publicului larg informatii, in cadrul in domeniul sau de competenta, pentru a permite o inteleger corecta a problemelor de sanatate de interes public.

ART. 76 Confidentialitatea. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator, fara a aduce atingere legislatiei privind viata privata, este obligat sa respecte confidentialitatea informatiilor obtinute de catre acesta in activitatea sa profesionala. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator trebuie sa nu utilizeze abuziv aceste informatii. El se va asigura ca informatiile despre un pacient nu sunt divulgata altor persoane decat in anumite situatii, ca de exemplu altor profesionisti de sanatate implicați in ingrijirea pacientului, si, acolo unde este posibil, cu consumatorul informat al acestuia.

ART. 77 Conflictul cu convingerile morale si etice. Specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) nu este obligat sa ofere un serviciu profesional daca acesta este in conflict cu propriile convingeri morale sau religioase, dar trebuie sa respecte convingerile morale, religioase si culturale ale pacientilor. El trebuie sa asigure un acces echitabil la serviciile sale tuturor celor care au dreptul sa le foloseasca.

ART. 78 Delegarea si supravegherea. Ca sef si/sau membru al echipei, specialistul in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist), avand in vedere circumstantele speciale ale situatiei in cauza, trebuie sa:

- obtina o definitie clara a serviciilor solicitate de el si/sau echipa sa;
- se asigure ca toate activitatatile in laborator sunt organizate si executate cat mai exact si cat mai repede posibil;
- protejeze securitatea si bunastarea colegilor sai, natura si mediul inconjurator;
- respecte superiorii, colegii si subordonatii prin luarea in considerare a cerintelor si aspiratiilor lor, cu conditia ca acestea sa respecte legile si etica profesionilor lor;
- depuna eforturi pentru un nivel ridicat de realizare tehnica a sarcinilor sale, sa contribuie si sa promoveze un mediu sanatos si placut pentru colegii sai;
- se asigure ca in cazul in care o sarcina este delegata unei persoane, aceasta are cunostintele, aptitudinile si competentele necesare pentru a intreprindere aceasta sarcina in mod eficient si eficace si este supravegheata corespunzator.

ART. 79 Publicitatea. Publicitatea pentru serviciile unor specialisti in chimie clinica si medicina de laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa fie corecta, onesta, legala, decenta si trebuie sa se concentreze exclusiv pe serviciile profesionale oferite.

ART. 80 Dispozitii finale. Biochimistii, biologii si chimistii din spital sunt obligati sa respecte prevederile legii privind exercitarea profesiunilor proprii si reglementarile specifice sectorului medical.

CAPITOLUL VII ETICA SI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

ART. 81 Principiul respectarii drepturilor si demnitatii oricarei persoane. Psihogii vor avea permanent in atentie faptul ca orice persoana are dreptul sa-i fie apreciata valoarea inasnscuta de fiinta umana si aceasta valoare nu este sporita sau diminuata de cultura, nationalitate, etnie, culoare sau rasa, religie, sex sau orientare sexuala, statut marital, abilitati fizice sau intelectuale, varsta, statut socio-economic sau orice alta caracteristica personala, conditie sau statut. Aderarea la acest principiu presupune respectarea de catre psihologi a urmatoarelor reguli:

- isi desfasoara activitatea, manifestand respect fata de traiile, experientele, cunoştinţele, valorile, ideile, opiniile si opţiunile celorlalți;
- nu se angajaza public in prejudicierea imaginii celorlalți si nu vor manifesta inechitate pe criterii de cultura, nationalitate, etnie, rasa, religie, sex, orientare sexuala si nici nu se angajeaza in remarcari sau comportamente ce aduc prejudicii demnitatii celorlalți;
- evita ori refusa sa participe la activitati si practici ce nu respecta drepturile legale, civile, ori morale;
- vor refuza sa consilieze, sa educe ori sa furnizeze informatii oricarei persoane care, dupa opinia lor, va utiliza cunoştinţele si indemanarea dobandita pentru a viola drepturile fundamentale ale omului;
- respecta drepturile celor care beneficiaza de servicii psihologice;
- se vor asigura ca, sub nici o forma, consumtantul informat al pacientului/participantului nu este dat in conditiile de coercitie sau sub presiune;
- vor avea grija ca, in furnizarea de servicii psihologice ori in activitatea de cercetare sa nu violeze spatiul privat personal sau cultural al pacientului/subjectului, fara o permisiune clara sa faca acest lucru.

ART. 82 Principiul responsabilitatii profesionale si sociale. Psihogii manifesta o maxima responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității fata de care isi exercita rolul de psihologi. Aceasta preocupare include atat pe cei direct cat si pe cei indirect implicați in activitatile lor, prioritate avand cei direct implicați. Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli de catre psihologi:

- vor proteja si promova starea de bine evitand provocarea de daune pacientilor, studentilor, participantilor la cercetare, colegilor de profesie si a celorlalți;
- vor respecta dreptul persoanei de a sista, fara nici o justificare, participarea sa la serviciul furnizat, in calitate de pacient, sau la activitati de cercetare stiintifica, in calitate de subiect;
- vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca stiinta si a societatii in general, prin cercetarea libera si prin exprimarea libera a cunoștințelor si ideilor, exceptie facand activitatile ce intra in conflict cu prevederile Codului deontologic;
- vor sustine cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie, in fata societatii si vor promova si mentine cele mai inalte standarde de calitate;

ART. 83 Principiul integritatii profesionale. Psihogii vor cauta sa manifeste cel mai inalt grad de integritate morala si profesionala in toate relatiile lor. Este de datoria psihologului sa prezinte onest pregatirea si calificarile sale oriunde se afla in relatii profesionale si de asemenea sa nu permita sau sa tolereze practicile incorecte si discriminatorii. Aderarea la acest principiu presupune respectarea urmatoarelor reguli:

- psihologii vor prezenta intr-o maniera onesta domeniile de specialitate in care sunt atestati, competentele, afilierile si experienta profesionala, nefiind acceptate nici un fel distorsiuni, omisiuni sau false prezентari in acest sens;
- psihologii nu practica, nu ingaduie, nu instiga si nu consimt sau faciliteaza, nici o forma de discriminare;
- psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract sau conventie;
- psihologii vor promova acuratetea, obiectivitatea, onestitatea si buna-credinta in activitatile lor profesionale;
- psihologii vor evita orice imixtiuni care afecteaza calitatea actului profesional, fie ca e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip;
- psihologii vor evita sa ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup sa participe intr-o activitate care implica riscuri majore si previzibile;
- psihologii vor evita relatiile multiple (cu pacientii, subiectii, angajatii) si alte situatii care pot prezenta un conflict de interes sau care pot reduce capacitatea lor de a fi obiectivi si imparciali;
- psihologii vor evita sa participe la activitati care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie;
- psihologii vor fi reflexivi, deschisi si constienti de limitele lor personale si profesionale;
- psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie in colaborare cu altii, la nici un fel de practici care pot viola libertatea individuala sau integritatea fizica sau psihologica a oricarei persoane.

ART. 84 Standarde etice generale. Cunoasterea competentelor. Psihologii au obligatia sa-si cunoasca foarte bine limitele de competenta in oferirea de servicii psihologice.

Servicii psihologice in acord cu competenta. Psihologii se vor angaja numai in acele activitati profesionale pentru care au competentele si atestarea necesare.

Prezentarea onesta a competentei. Psihologii nu vor prezenta fals limitele competentei lor si nu vor prezenta pregatirea sau formarea lor intr-un mod care sa le favorizeze nemeritat pozitia sau imaginea publica, indiferent de tipul de activitate profesionala desfasurata.

Consultarea in caz de limita a competentei. In exercitarea profesiei, atunci cand psihologii constata ca ajung intr-un impas profesional, prin depasirea limitelor de competenta, vor consulta colegii sau supervisorul.

Servicii psihologice in afara competentei. In cazul in care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu exista standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesionala, nici specialisti atestati si disponibili in acel domeniu si totusi psihologii sunt solicitati, acestia vor depune toate eforturile pentru obtinerea unui standard minimal de competenta avand permanent grija sa protejeze pacientii si pe toti cei implicați pentru a nu produce acestora daune sub o forma sau alta. In acest caz serviciul va continua pana cand solicitarea inceteaza sau pana cand un specialist cu competenta recunoscuta pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

Pregatirea continua. Psihologii au obligatia sa depuna permanent un efort de mentinere si dezvoltare a competenteilor lor prin informare permanenta, programe de formare profesionala de specialitate, consultari cu ceilalti specialisti din domeniu ori prin cercetari care sa conduca spre cresterea competentei profesionale.

Obiectivitatea. Psihologii au obligatia de a fi constienti de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grija ca furnizarea serviciilor, cercetarea stiintifica, prezentarea rezultatelor si a

concluziilor sa fie facuta cu maxima obiectivitate, evitand tendintele de prezentare parciala sau subiectiva.

Afectarea competentei. Atunci cand psihologii realizeaza ca din motive de sanatate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot sa ofere in conditiile de competenta o anumita activitate profesionala, acestia vor decide daca trebuie sa-si limiteze, suspende sau sa incheie respectiva activitate profesionala.

ART. 85 Standarde cu privire la relatiile umane. Respect si preocupare. In relatiile lor profesionale, psihologii vor manifesta preocupare fata de pacienti, cautand sa nu produca acestora daune sau suferinta, iar daca acestea sunt inevitabile le vor minimiza pe cat posibil.

Evitarea hartuirii. Psihologii nu se vor angaja intr-o forma sau alta de hartuire fie ca aceasta este sexuala, emotionala, verbala sau nonverbala.

Evitarea abuzului. Psihologii nu se vor angaja in comportamente de defaimare sau de abuz (fizic, sexual, emotional, verbal sau spiritual) fata de persoanele cu care vin in contact in timpul activitatii lor profesionale.

Evitarea relatiei multiple. Psihologii vor evita pe cat posibil relatiile multiple, adica relatiile in care psihologii

indeplinesc simultan mai multe roluri intr-un context profesional.

Consintamantul in caz de relatii cu terți. Psihologii vor clarifica natura relatiilor multiple pentru toate partile implicate inainte de obtinerea consintamantului, fie ca ofera servicii psihologice ori conduc cercetari cu indivizi, familii, grupuri ori comunitati la cererea sau pentru a fi utilizate de catre terți. A treia parte poate fi scoala, instanta judecatoreasca, diverse agentii guvernamentale, companii de asigurari, politia ori anumite institutii de finantare, etc. **Nonexploatarea** Psihologii nu vor exploata si nu vor profita, sub nici o forma, de persoanele fata de care, prin profesie sau pozitie, manifesta un ascendent de autoritate (pacienti, angajati). Orice forma de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisa.

Neintrarea in rol. Psihologii se vor abtine de la intrarea intr-un rol profesional atunci cand din motive de ordin personal, stiintific, legal, profesional, financiar:

- (1) poate fi afectata obiectivitatea, competenta sau eficienta activitatii lor profesionale;
- (2) fata de pacienti/subiecti exista riscul exploatarii sau producerii unor daune.

Asigurarea consintamantului. Inainte de inceperea oricarui tip de serviciu psihologic (evaluare, terapie, consiliere, etc.) psihologii vor obtine consintamantul informat din partea pacientilor. Psihologii se vor asigura ca in procesul de obtinere a consintamantului informat urmatoarele puncte au fost intelese: scopul si natura activitatii; responsabilitatile mutuale; beneficiile si risurile; alternativele; circumstantele unei incetari a actiunii; optiunea de a refuza sau de a se retrage in orice moment, fara a suferi vreun prejudiciu; perioada de timp in care e valabil consintamantul; modul in care se poate retrage consintamantul daca se doreste acest lucru.

Delegarea de consintamant. In cazul in care, persoana care urmeaza sa beneficieze de un serviciu psihologic este in imposibilitatea de a-si da consintamantul, se accepta obtinerea acestuia de la o persoana apropiata acesteia care poate sa-i apere interesele in mod legal sau de la o persoana autorizata care, conform legii, este in masura sa o reprezinte.

Continuitatea serviciului. Daca din motive de boala sau datorita unor evenimente survenite in viata psihologului acesta nu mai poate continua oferirea serviciului in bune conditii, va depune toate eforturile pentru a se asigura de continuitatea serviciului oferit, indrumand pacientul spre un coleg de profesie cu competenta necesara si pe cat posibil cu consintamantul pacientului.

Dreptul la opozitie. Cu exceptia cazurilor de forta majora, de urgență (perturbari ale functionarii psihice, in termenii pericolului iminent, care necesita interventie imediata), psihologul actioneaza respectand dreptul pacientului de a refuza sau a sista serviciul psihologic.

ART. 86 Standarde de confidentialitate

- (1) **Intreruperea serviciului din motive de confidentialitate.** Atunci cand din motive bine intemeiate, psihologul nu mai poate pesta confidentialitatea, acesta va inceta sa mai ofere serviciul respectiv.
- (2) **Protejarea confidentialitatii** Divulgarea, de catre psiholog, a unor informatii care le-au fost incredintate sau de care au luat cunostinta in virtutea profesiei, este interzisa, exceptie facand situatiile prevazute de lege.
- (3) **Limitele confidentialitatii.** Inainte de primirea consintamantului, psihologul va informa pacientul

cu privire la limitele confidentialitatii si conditiile in care acesta poate fi incalcata precum si asupra posibilei utilizari a informatiilor rezultante in urma activitatii sale.

(4) **Dezvaluirea de informatii.** Psihologii pot impartasi informatiile confidentiale cu altii numai cu consimtamantul celor vizati ori de o asa maniera incat cei vizati sa nu poata fi identificati, exceptie facand situatiile justificate de lege sau in circumstante de iminenta sau posibila varamare fizica sau crima.

(5) **Confidentialitatea de colaborare.** In cazul in care cu acelasi pacient lucreaza doi psihologi in acelasi timp, acestia vor colabora pe cat posibil, fara restrictii de confidentialitate, exceptie facand situatia in care exista o opozitie clara din partea pacientului in acest sens.

(6) **Utilizarea informatiilor.** Rezultatele, documentarile si notitele psihologului pot fi folosite numai intr-o formula care pastreaza cu rigurozitate anonimatul.

(7) **Confidentialitatea fata de terți.** In cazul in care exista terți implicați in activitatea profesionala a psihologului, acesta va clarifica cu partile implicate limitele confidentialitatii, conditiile de pastrare a confidentialitatii si nu va da curs nici unei solicitari, venite de la o terță parte in dezvaluirea de informatii confidentiale, decat in conditiile respectarii legii si limitelor confidentialitatii.

ART. 87 Standarde de conduită colegială

(1) **Conduită colegială.** Psihologii vor manifesta fata de colegii lor de profesie, onestitate, corectitudine, si solidaritate, conduitele lor fiind in acord cu standardele profesionale.

(2) **Respect.** Psihologii vor manifesta respect fata de colegii lor de profesie si nu vor exprima critici nefondate si etichetari la adresa activitatii lor profesionale.

(3) **Evitarea denigrării.** Psihologii nu vor actiona, sub nici o forma, in maniera denigratoare la adresa colegilor de profesie si nu vor impiedica pacientii sa beneficieze de serviciile lor, daca nu exista un motiv serios si cu implicatii etice in acest sens.

(4) **Responsabilitatea profesională.** Atunci cand exista o intenție justificata de incetare a serviciului psihologic oferit pacientului si de indrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor mentine un contact suportiv si responsabil fata de pacienti pana cand acel coleg isi asuma continuarea serviciului in cauza.

(5) **Sprinjul colegial.** Psihologii vor cauta sa sprijine pe cat posibil eforturile profesionale ale colegilor in limita disponibilitatilor participative si a timpului disponibil.

(6) **Concurența neloială.** Psihologii nu vor practica concurența neloială. Sunt interzise si se considera concurența neloială urmatoarele: tentativa sau acțiunea de atragere sau detumare de pacienti, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihologul o detine in scopul atragerii de pacienti in interes propriu; furnizarea de date false privind competenta si/sau atestarea profesionala in scopul de a-1 induce in eroare pe beneficiar.

ART. 88 Standarde de înregistrare, prelucrare si pastrare a datelor

(1) **Obținerea permisiunii.** Psihologii trebuie sa obtina permisiunea pacientilor/subiectilor sau a reprezentantilor lor legali inainte de a efectua inregistrari audio, video sau scrise in timpul furnizarii serviciilor sau in cercetare.

(2) **Pastrarea datelor.** Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit si vor luta toate masurile pentru a proteja aceste informatii.

(3) **Protejarea datelor.** Psihologii au datoria sa arhiveze in conditiile de siguranta datele si informatiile obtinute in exercitarea profesiei de psiholog cu drept de libera practica, conform reglementarilor in vigoare.

(4) **Distrugerea datelor.** La expirarea termenului de pastrare, daca psihologul renunta la practica sa profesionala prin intermediul careia a realizat acele inregistrari sau daca acesta se pensioneaza, va cauta sa distruga inregistrările respective. Inregistrările pot fi plasate catre un alt psiholog numai cu consimtamantul celor implicați, obtinut in prealabil, pentru acele inregistrari. In situatia suspendarii sau incetarii dreptului de libera practica datele vor fi distruse, daca nu se impune transferarea lor.

ART. 89 Terapie si consiliere

- (1) Informarea pacientului. In obtinerea consimtamantului informat din partea pacientilor, psihologii vor informa in prealabil pacientul cu privire la forma de terapie utilizata, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidentialitatii, implicarea unor terti.
- (2) Consumtantul pentru dezvaluire. In cazul sedintelor de terapie sau consiliere, inregistrarile pot fi transferate si spre cei care preiau pacientii respectivi, putand avea acces la acestea atat colegii de profesie cat si supravizatii ce se afla intr-un proces de formare terapeutica, dar numai cu consimtamantul dat in prealabil de cei vizati in acele inregistrari.
- (3) Intimitatea relatiei profesionale. Pacientii vor beneficia de servicii de consultanta, consiliere sau terapie din partea psihologilor fara prezenta unor terti, aceasta fiind permisa numai daca exista un acord in acest sens, atat din partea pacientului cat si din partea psihologului.
- (4) Terapia cu parteneri sexuali. Psihologii nu vor accepta in terapie persoane cu care au avut relatie de intimitate sexuala.
- (5) Relatia sexuala cu fostii pacienti. Psihologii nu se vor angaja sub nici o forma in relatii de intimitate sexuala cu fostii pacienti pentru o perioada de cel putin 2 ani de la incheierea terapiei sau a oricarei relatii profesionale subsecvente.
- (6) Incheierea terapiei din lipsa de beneficii. Psihologii vor incheia orice forma de terapie cu pacientii lor daca exista evidente clare ca acestia nu mai au nici un beneficiu prin continuarea terapiei sau in cazul in care continuarea acestora poate produce daune pacientilor.
- (7) Incheierea terapiei din alte motive. Psihologii vor incheia terapia daca pacientul intra intr-o relatie cu o persoana unde apare riscul unei relatii multiple, daca exista o agresiune din partea pacientului asupra terapeutului sau daca exista o solicitare clara in acest sens din partea pacientului.
- (8) Continuarea terapiei cu un alt terapeut. Psihologul care preia un pacient, de la un coleg care din motive justificate nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atentie continutul demersului, potentialul de risc, beneficiile, iar daca e nevoie, ii poate consulta pe cei ce au fost implicați in procesul terapeutic si abia apoi va decide modalitatatile de continuare a terapiei.

ART. 90 Evaluare si diagnoza

- (1) Prezentarea caracteristicilor psihologice. Psihologii vor oferi informatii despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai dupa ce au realizat o evaluare adevarata, care sa sustina stiintific si metodologic afirmatiile si concluziile lor, indiferent daca e vorba de recomandari, rapoarte sau evaluari, precizand limitele afirmatiilor, concluziilor si recomandarilor lor. Daca psihologii realizeaza ca (re)examinarea individului nu este justificata sau necesara, atunci acestia vor explica aceasta optiune, precizand sursele si documentele care stau la baza acestor concluzii.
- (2) Datele de evaluare/diagnoza. Datele obtinute pot fi scoruri brute si standardizate, raspunsurile pacientului la stimuli sau la intrebarile la test, notele, inregistrarile si consemnarile psihologului, declaratiile si comportamentul pacientului in timpul unei examinari. Datele de evaluare/diagnoza reprezinta proprietatea a psihologului sau institutiei care realizeaza evaluarea/diagnoza.
- (3) Interpretarea rezultatelor. In interpretarea rezultatelor evaluarii, fiind incluse aici si interpretarile computerizate, psihologii vor lua in considerare scopul evaluarii, precum si numerosi alti factori, abilitatile de testare si caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situationale, personale, lingvistice si culturale) care pot afecta judecatile psihologilor sau care pot reduce acuratetea interpretarilor.
- (4) Calificarea in testare. Psihologii nu vor promova/incipura folosirea tehniciilor de evaluare psihologica de catre persoane necalificate si neautorizate, decat in cadrul unei formari in care exista o supervizare adevarata.
- (5) Actualitatea evaluarii. Psihologii nu isi vor baza deciziile sau recomandarile pe teste depasite/invechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund

normelor de avizare ale metodelor și tehniciilor de evaluare stabilită de organismele competente.

(6) **Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluati.** Indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt facute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicații necesare înțelegerii rezultatelor, exceptie facând situațiile în care natura relației impiedică acest lucru (situații de evaluare organizațională, preangajare și evaluare prevazute de reglementările în vigoare), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înaintea începerii evaluării.

(7) **Materialele.** Materialele de evaluare/diagnoza cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocoale, întrebările sau stimulii utilizati, alte fise sau formulare necesare și nu includ datele de evaluare/diagnoza.

(8) Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neinstrâncarea lor către persoane care nu au competența necesară, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevazut de lege și obligațiile de tip privind utilizarea instrumentului.

ART. 91 Cercetarea științifică și valorificarea rezultatelor

(1) **Standarde internaționale.** În cercetările lor psihologii vor căuta, pe cat posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologică internațională, respectând atât standardele de rigoare științifica cat și standardele etice.

(2) **Acordul de cercetare.** Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei instituții, pentru desfășurarea cercetărilor, acestia vor furniza toate datele necesare pentru acordarea aprobării și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespunda aprobărilor primite.

(3) **Obținerea consimtamantului.** În obținerea consimtamantului informat psihologii vor aduce la cunoștința participanților scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, riscurile, beneficiile inclusiv compensațiile financiare, limitele confidențialității, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și în general toate datele pe care participanții le solicită și de care au nevoie pentru a-si da consimtamantul. În cazul în care există posibilitatea producerii unor daune și suferință, psihologii au obligația să o minimizeze pe cat posibil.

(4) **Utilizarea de suport audio-video.** Psihologii vor obține consimtamantul informat de la toți participanții la cercetare pentru înregistrările audio și video, înaintea efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce daune celor implicați.

Limitări ale informării. Psihologii nu vor face studii și cercetări care implică proceduri de prezentare ascunsă/falsa a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participanții vor fi informati de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimtamantul, putând oricând să-si retraga datele din cercetare.

(5) **Persoane și grupuri vulnerabile.** Psihologii vor căuta să examineze etic, independent, adecvat drepturile omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implică grupuri vulnerabile și/sau persoane cu incapacitate de a-si da consimtamantul informat, înainte de a lăsa decizia de a începe.

(6) **Evitarea unor categorii de subiecți.** Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-si da consimtamantul în nici un studiu sau cercetare, dacă studiul sau cercetarea avută în vedere poate fi finalizată la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplină de a-si da consimtamantul informat.

(7) **Utilizarea animalelor în cercetare.** Psihologii care utilizează animale în cercetările lor, vor evita provocarea de suferință a acestora, exceptie facând cercetările care nu presupun metode invazive producătoare de suferință sau leziuni.

(8) **Corectitudinea datelor.** Psihologii nu au voie să prezinte date false pentru care nu au fost facute în realitate măsuratori. Dacă vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora vor face toti pasii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage și anula cercetarea.

(9) **Plagiatul.** Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetari, ca apartinandu-le lor.

(10) **Abuzul de status.** Psihologii vor fi creditati pentru cercetarile facute cat si pentru publicarea acestora numai in masura in care acestia au o contributie majora. Astfel psihologii vor face distinctia intre autorul principal al cercetarii, contributie la cercetare, contributie minoră si statusul sau pozitia pe care o detine respectivul psiholog.

(11) **Transmiterea datelor.** Atunci cand exista solicitari de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetator decat cei implicați direct in cercetare, psihologii vor putea oferi datele de cercetare numai in masura in care se pastreaza confidentialitatea acestor informatii de catre cei carora li se incredintaaza si daca exista o specificare clara a modului de utilizare a acestora.

(12) **Protejarea datelor.** Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurandu-se ca acestea sunt pastrate in conditii de securitate.

(13) **Onestitate stiintifica.** Psihologii implicați in evaluarea, monitorizarea, realizarea si raportarea activitatilor de cercetare stiintifica vor manifesta imparcialitate si obiectivitate si vor respecta drepturile de proprietate intelectuala.

(14) **Buna conduită in cercetarea stiintifica.** In activitatea de cercetare stiintifica psihologii vor evita ascunderea sau inlaturarea rezultatelor nedeterminate, confectionarea de rezultate, inlocuirea rezultatelor cu date fictive, interpretarea deliberat distorsionata a rezultatelor si deformarea concluziilor, plagierea rezultatelor sau a publicatiilor altor autori, neatribuirea corecta a paternitatii unei lucrari, nerezvaluirea conflictelor de interes, returnarea fondurilor de cercetare, neinregistrarea si/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate in evaluari, nerespectarea conditiilor de confidentialitate precum si publicarea sau finantarea repetata a acelorasi rezultate ca elemente de nouitate stiintifica.

CAPITOLUL VIII ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL

ART. 92 Principii generale. Principiile fundamentale in baza carora se exercita profesia de asistent medical pe teritoriul Romaniei sunt urmatoarele:

- exercitarea profesiei se face exclusiv in respect fata de viata si de persoana umana;
- in orice situatie primeaza interesul pacientului si sanatatea publica;
- respectarea in orice situatie a drepturilor pacientului;
- colaborarea, ori de cate ori este cazul, cu toti factorii implicați in asigurarea starii de sanatate a pacientului;
- acordarea serviciilor se va face la cele mai inalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel inalt de competente, aptitudini practice si performante profesionale fara niciun fel de discriminare;
- in exercitarea profesiei asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali trebuie sa dovedeasca loialitate si solidaritate unii fata de altii in orice imprejurare, sa isi acorde colegial ajutor si asistenta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- asistentii medicali generalisti, moasele si asistentii medicali trebuie sa se comporte cu cinsti si demnitate profesionala si sa nu prejudicieze in niciun fel profesia sau sa submineze increderea pacientului.

ART. 93 Responsabilitatea personala, integritatea si independenta profesionala a asistentilor medicali. Asistentul medical trebuie sa evite in exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei si sa evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea si moralitatea individuala si profesionala. Asistentul medical generalist are obligatia sa manifeste o conduită ireprosabila fata de bolnav, respectand intotdeauna demnitatea acestuia. In caz de pericol public, asistentul medical nu are dreptul sa isi abandoneze bolnavii, cu exceptia unui ordin formal al unei autoritati competente, conform legii. Asistentul medical este raspunzator pentru fiecare dintre actele lui profesionale. Pentru

riscurile ce decurg din activitatea profesionala, asistentii medicali incheie o asigurare de raspundere civila pentru greseli in activitatea profesionala. Incredintarea atributiilor proprii unor persoane lipsite de competenta constituie greseala deontologica. Asistentul medical trebuie sa comunice cu pacientul intr-o maniera adevarata, folosind un limbaj respectuos, minimalizand terminologia de specialitate pe intelesul acestora. Asistentul medical trebuie sa evite orice modalitate de a cere recompense, altele decat formele legale de plata.

ART. 94 Raporturi profesionale cu alti profesionisti din domeniul medico-sanitar si institute.

Raporturile profesionale cu alti profesionisti din domeniul sanitar. In baza spiritului de echipa, asistentii medicali isi datoreaza sprijin reciproc. Constitue incalcari ale regulilor etice:

- jignirea si calomniera profesionala;
- blamarea si defaimarea profesionala;
- orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnitatii profesionale a asistentului medical.

In cazul unor neintelegeri, in considerarea calitatii profesionale, conflictul in prima instanta trebuie mediat de biroul consiliului judetean al OAMGAMR si de Biroul executiv la nivel national al OAMGAMR. Daca acesta persista, cei implicați se pot adresa Comisiei de etica si deontologie a OAMGAMR sau justitiei, fiind interzisa perturbarea activitatii profesionale din aceste cauze. In cazul in care se constata incalcari ale regulilor etice, se urmeaza procedura de sanctionare, conform prevederilor legale in vigoare. In cazul colaborarii mai multor asistenti medicali pentru examinarea, tratamentul sau ingrijirea aceluiasi pacient, fiecare practician isi asuma responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionala in dreptul fiecarei manevre sau tehnici execute personal. In interesul pacientilor, asistentii medicali vor avea relatii de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnitatii si onoarei profesionale.

Raporturile profesionale cu institutiile. Spitalul urmareste sa asigure conditii optime asistentului medical in exercitarea profesiei. Asistentul medical aduce la cunostinta persoanelor competente si autoritatilor competente orice circumstanta care poate prejudicia ingrijirea sau calitatea tratamentelor, in special in ceea ce priveste efectele asupra persoanei sau care limiteaza exercitiul profesional. Asistentul medical, in concordanța cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le indeplinește, contribuie la orientarea politicilor si dezvoltarea sistemului de sanatate.

ART. 95 Educatia medicala continua In vederea cresterii gradului de pregatire profesionala, asistentii medicali au obligatia sa efectueze cursuri si alte forme de educatie continua creditate de OAMGMAMR, precum si alte forme de educatie continua prevazute de lege pentru indeplinirea numarului minim de credite anual necesar reautorizarii exercitarii profesiei.

ART. 96 Obligatii etice si deontologice

Obligatia acordarii ingrijirilor medicale. Asistentul medical, in exercitarea profesiei, nu poate face discriminari pe baza rasei, sexului, varstei, apartenenței etnice, originii nationale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale fata de pacienti. Asistentul medical are obligatia de a lua masuri de acordare a primului ajutor, de a acorda asistenta medicala si ingrijirile necesare in limita competentei lor profesionale. In caz de calamitati naturale (cutremure, inundatii, epidemii, incendii) sau accidente in masa (naufragii, accidente rutiere sau aviatic, accidente nucleare etc.), asistentul medical este obligat sa raspunda la chemare si sa isi ofere de bunavoie serviciile de ingrijire, imediat ce au luat cunostinta despre eveniment. Vointa pacientului in alegerea asistentului medical trebuie intotdeauna respectata, indiferent care ar fi sensul acesteia. Daca pacientul se afla intr-o stare fizica sau psihica ce nu ii permite exprimarea lucida a vointei, apartinatorii sau apropiatii celui

suferind trebuie preveniti si informati corect, pentru a hotari in numele acestuia, cu exceptia imposibilitatii (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgentelor. Daca in urma examinarii sau in cursul ingrijirilor asistentul medical considera ca nu are suficiente cunostinte sau experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, se va consulta cu alti colegi sau va indruma bolnavul catre alti specialisti. Asistentul medical va pastra o atitudine de stricta neutralitate si neamestec in problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimandu-si parerea numai daca interventia este motivata de interesul sanatatii pacientului, cu consintamantul prealabil al acestuia. Asistentul medical poate refuza accordarea unor ingrijiri catre pacient atunci cand refuzul este justificat de interesul sanatatii pacientului, cu exceptia situatiilor de urgență.

Respectarea drepturilor pacientului. Pacientul are urmatoarele drepturi: dreptul la informatia medicala, dreptul la consintamant, dreptul la confidentialitatea informatiilor si viata privata, drepturi in domeniul reproducerii, drepturi la tratament si ingrijiri medicale.

Consintamantul. O interventie medicala nu se poate efectua decat dupa ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, in cunostinta de cauza, si-a dat consintamantul. Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau, al opririi actelor medicale trebuie explicite pacientului. Consintamantul pacientului sau, dupa caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- pentru recoltarea, pastrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul sau, in vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- in cazul supunerii la orice fel de interventie medicala;
- in cazul participarii sale la invatamantul medical clinic si la cercetarea stiintifica;
- in cazul fotografierii sau filmarii sale intr-o unitate medicala;
- in cazul donarii de sange in conditiile prevazute de lege.

Consintamantul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, dupa caz, nu este obligatoriu in urmatoarele situatii:

- cand pacientul nu isi poate exprima vointa, dar este necesara o interventie medicala de urgență;
- in cazul in care furnizorii de servicii medicale considera ca interventia este in interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuza sa isi dea consintamantul, asistentul medical este obligat sa anunte medicul curant/de garda (decizia fiind declinata unei comisii de arbitraj de specialitate).

Secretul profesional. Secretul profesional este obligatoriu. Secretul profesional exista si fata de apartinatori, colegi sau alte persoane din sistemul sanitat, neinteresate in tratament, chiar si dupa terminarea tratamentului si decesul pacientului. Obiectul secretului profesional il constituie tot ceea ce asistentul medical, in calitatea lui de profesionist, aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a pacientului, a familiei, a apartinatorilor, precum si problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstante in legatura cu boala si alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei. Asistentul medical raspunde disciplinar pentru destinuirea secretului profesional, exceptie facand situatia in care pacientul si-a dat consintamantul expres pentru divulgarea acestor informatii, in tot sau in parte. Interesul general al societatii (prevenirea si combaterea epidemiilor, a bolilor venereice, a bolilor cu extindere in masa si altele asemenea prevazute de lege) primeaza fata de interesul personal al pacientului. In comunicarile stiintifice, cazurile vor fi astfel prezentate incat identitatea pacientului sa nu poata fi recunoscuta.

Informatiile cu caracter confidential pot fi furnizate de catre asistentul medical numai in cazul in care pacientul isi da consintamantul explicit sau daca legea o cere in mod expres.

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL DE URGENTA TIMISOARA

Numar Operator de date cu caracter personal - 37058
Str. Hectar Nr. 2A, Timisoara, Timis - RO, 300041
Tel: 0256 200048, 0256 221553, Fax: 0256 200046
<http://www.spitalul-municipal-timisoara.ro>
E-mail: secretariat@smtm.ro Cod fiscal: 4483447

ISO 9001
ISO 14001
ISO 45001

ART. 97 Situatii speciale in practicarea profesiunii in sistem institutionalizat Situata bolnavului psihic Persoanele cu tulburari psihice beneficiaza de asistenta medicala si de ingrijiri de sanatate de aceeasi calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi si adaptate cerintelor lor de sanatate. Orice persoana cu tulburari psihice trebuie aparata de daunele pe care ar putea sa i le produca administrarea nejustificata a unui medicament, tehnica sau manevra de ingrijire si tratament, de maltratarile din partea altor pacienti sau persoane ori de alte acte de natura sa antreneze o suferinta fizica sau psihica. Pacientul cu tulburari psihice trebuie sa fie implicat in procesul de luare a deciziei atat cat permite capacitatea lui de intelegerere. In cazul in care pacientul cu tulburari psihice nu isi poate exprima liber vointa, consimtamantul in scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia. Nu este necesara obtinerea consimtamantului in conditiile cand este necesara interventia de urgenza. Pacientul are dreptul sa refuze sau sa opreasca o interventie medicala, dupa caz, asumandu-si in scris raspunderea pentru decizia sa; consecintele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, daca intreruperea tratamentului sau a ingrijirilor are drept consecinta punerea in pericol a vietii pacientului. Orice persoana care sufera de tulburari psihice trebuie tratata cu omenie si respectul demnitatii umane si trebuie sa fie aparata impotriva oricror forme de exploatare economica, sexuala sau de alta natura, impotriva tratamentelor vatamatoare si degradante. Nu este admisa nicio discriminare bazata pe o tulburare psihica.

Prescrierea, eliberarea pe baza unei retete medicale si administrarea drogurilor. Prescrierea, eliberarea pe baza unei retete medicale si administrarea drogurilor, in alte conditii decat cele prevazute de lege, constituie infractiune.

Pacientul privat de libertate. Asistentul medical care ingrijeste un pacient privat de libertate ii este interzis sa aduca atingere integritati fizice, psihice sau demnitatii acestuia. Daca asistentul medical constata ca pacientul privat de libertate a suportat maltratari, acesta au obligatia sa informeze organele competente.

Situatia pacientilor infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA. Pacientii infectati cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la ingrijire si tratament medical in mod nediscriminatoriu, asistentul medical fiind obligat sa asigure ingrijirile de sanatate si tratamentele prescrise acestor pacienti. Pastrarea confidentialitatii asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical care are in ingrijire, supraveghere si/sau tratament astfel de persoane. Intre specialistii medico-sanitari, informatiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie sa fie comunicate.

ART. 98 Probleme ale ingrijirii minorilor. Daca asistentul medical apreciaza ca minorul este victima unei agresiuni sau privatiuni, trebuie sa incerce sa il protejeze, uzand de prudente, si sa alerteze autoritatea competenta. Asistentul medical trebuie sa fie aparatorul copilului bolnav, daca apreciaza ca starea de sanatate nu este bine inteleasa sau nu este suficient de bine protejata. In vederea efectuarii tehnicielor si/sau a manevrelor de ingrijire si/sau de tratament asupra unui minor, consimtamantul trebuie obtinut de la reprezentantul legal al minorului, cu exceptia situatiilor de urgenza.

ART. 99 Probleme ale experimentarii pe om. Se interzice provocarea de imbolnaviri artificiale unor oameni sanatosi, din ratiuni experimentale. Dispozitiile prezentului articol se completeaza cu celelalte prevederi legale incidente in materie. Impunerea, cu forta sau prin inducere in eroare, a experimentului pe om reprezinta o abatere grava pentru orice asistent medical care participa in mod voluntar si conscient la asemenea fapte.

CAPITOLUL IX ETICA ȘI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN

ART. 100 Introducere. Relizarea scopului prezentului cod presupune indeplinirea urmatoarelor obiective:

- performanta - profesia de auditor intern presupune desfasurarea unei activitati la cei mai ridicati parametri, in scopul indeplinirii cerintelor interesului public, in conditiile de economicitate, eficacitate si eficienta;
- profesionalismul - profesia de auditor intern presupune existenta unor capacitatii intelectuale si experienta dobandite prin pregatire si educatie si printr-un cod de valori si conduita comun tuturor auditorilor interni;
- calitatea serviciilor - consta in competenta auditorilor interni de a-si realiza sarcinile ce le revin cu obiectivitate, responsabilitate, sarginta si onestitate;
- increderea - in indeplinirea sarcinilor de serviciu, auditorii interni trebuie sa promoveze cooperarea si bunele relatii cu ceilalti auditori interni si in cadrul profesiunii, iar sprijinul si cooperarea profesionala, echilibrul si corectitudinea sunt elemente esentiale acestei profesii, deoarece increderea publica si respectul de care se bucura un auditor intern reprezinta rezultatul realizarilor cumulative ale tuturor colegilor;
- conduita - auditorii interni trebuie sa aiba o conduita ireprosabila atat pe plan profesional, cat si personal;
- credibilitatea - informatiile funizate de rapoartele si opiniile auditorilor interni trebuie sa fie fidele realitatii si de incredere.

ART. 101 Principii fundamentale. In desfasurarea activitatii, auditorii interni sunt obligati sa respecte urmatoarele principii fundamentale:

- **Integritatea.** Conform acestui principiu, auditorul intern trebuie sa fie corect, onest si incoruptibil, integritatea fiind suportul increderii si credibilitatii;
- **Independenta.** fata de entitatea auditata si de oricare alte grupuri de interese este indispensabila; auditorii interni trebuie sa depuna toate eforturile pentru a fi independenti in tratarea problemelor aflate in analiza; trebuie sa fie independenti si imparciali atat in teorie, cat si in practica; in toate problemele legate de munca de audit independenta auditorilor interni nu trebuie sa fie afectata de interese personale sau exterioare; auditorii interni au obligatia de a nu se implica in acele activitati in care au un interes legitim/intemeiat.
- **Obiectivitatea.** In activitatea lor auditorii interni trebuie sa manifeste obiectivitate si imparcialitate in redactarea rapoartelor, care trebuie sa fie precise si obiective; concluziile si opiniile formulate in rapoarte trebuie sa se bazeze exclusiv pe documentele obtinute si analizate conform standardelor de audit; auditorii interni trebuie sa foloseasca toate informatiile utile primite de la entitatea auditata si din alte surse. De aceste informatii trebuie sa tina seama in opiniile exprimate in mod imparcial. Auditorii interni trebuie, de asemenea, sa analizeze punctele de vedere exprimate de entitatea auditata si, in functie de pertinenta acestora, sa formuleze opiniile si recomandarile proprii; auditorii interni trebuie sa faca o evaluare echilibrata a tuturor circumstantelor relevante si sa nu fie influenatii de propriile interese sau de interesele altora in formarea propriei opinii.
- **Confidentialitatea.** Auditorii interni sunt obligati sa pastreze confidentialitatea in legatura cu faptele, informatiile sau documentele despre care iau cunostinta in exercitarea atributiilor lor; este interzis sa utilizeze in interes personal sau in beneficiul unui tert informatiile dobandite in exercitarea

atributiilor de serviciu. In cazuri exceptionale auditorii interni pot furniza aceste informatii numai in conditiile expres prevazute de normele legale in vigoare.

- **Competenta profesionala.** Auditorii interni sunt obligati sa isi indeplineasca atributiile de serviciu cu profesionalism, competenta, imparitalitate si la standarde internationale, aplicand cunostintele, aptitudinile si experienta dobandite.
- **Neutralitatea politica.** Auditorii interni trebuie sa fie neutri din punct de vedere politic, in scopul indeplinirii in mod imparcial a activitatilor; in acest sens ei trebuie sa isi mentina independenta fata de orice influente politice. Auditorii interni au obligatia ca in exercitarea atributiilor ce le revin sa se abtina de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice.

ART. 102 Reguli de conduită. Regulile de conduită sunt norme de comportament pentru auditorii interni si reprezinta un ajutor pentru interpretarea principiilor si aplicarea lor practica, avand rolul sa ii indruma din punct de vedere etic.

1. Integritatea:

- exercitarea profesiei cu onestitate, buna-credinta si responsabilitate;
- respectarea legii si actionarea in conformitate cu cerintele profesiei;
- respectarea si contributia la obiectivele etice legitime ale entitatii;
- se interzice auditorilor interni sa ia parte cu buna stiinta la activitati ilegale si angajamente care discreditaza profesia sau entitatea publica din care fac parte.

2. Independenta si obiectivitatea:

- se interzice implicarea auditorilor interni in activitati sau in relatii care ar putea sa fie in conflict cu interesele entitatii publice si care ar putea afecta o evaluare obiectiva;
- se interzice auditorilor interni sa asigure unei entitati auditate alte servicii decat cele de audit si consultanta;
- se interzice auditorilor interni, in timpul misiunii lor, sa primeasca din partea celui auditat avantaje de natura materiala sau personala care ar putea sa afecteze obiectivitatea evaluarii lor;
- auditorii interni sunt obligati sa prezinte in rapoartele lor orice documente sau fapte cunoscute de ei, care in caz contrar ar afecta activitatea structurii auditate.

3. Confidentialitatea:

Se interzice folosirea de catre auditorii interni a informatiilor obtinute in cursul activitatii lor in scop personal sau intr-o maniera care poate fi contrara legii ori in detrimentul obiectivelor legitime si etice ale entitatii auditate.

4. Competenta:

- auditorii interni trebuie sa se comporte intr-o maniera profesionala in toate activitatile pe care le desfasoara, sa aplice standarde si norme profesionale si sa manifeste imparitalitate in indeplinirea atributiilor de serviciu;
- auditorii interni trebuie sa se angajeze numai in acele misiuni pentru care au cunostintele, aptitudinile si experienta necesare;
- auditorii interni trebuie sa utilizeze metode si practici de cea mai buna calitate in activitatile pe care le realizeaza; in desfasurarea auditului si in elaborarea raportelor acestia au datoria de a adera la postulate de baza si la standardele de audit general acceptate;
- auditorii interni trebuie sa isi imbunatareasca in mod continuu cunostintele, eficienta si calitatea activitatii lor; seful compartimentului de audit public intern, respectiv conducatorul entitatii publice, trebuie sa asigure conditiile necesare pregatirii profesionale a auditorilor interni, perioada alocata in acest scop fiind de minimum 15 zile lucratoare pe an;
- auditorii interni trebuie sa aiba un nivel corespunzator de studii de specialitate, pregatire si

experienta profesionala elocvente;

- auditorii interni trebuie sa cunoasca legislatia de specialitate si sa se preocupe in mod continuu de cresterea nivelului de pregatire, conform standardelor internationale;
- se interzice auditorilor interni sa isi depaseasca atributiile de serviciu.

CAPITOLUL X ETICA SI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

ART. 103 Principii deontologice. Integritatea si autonomia profesionala, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilenta, confidentialitatea, organizarea, eficacitatea si perseverenta sunt ideile dirigitoare care guverneaza activitatea consilierului juridic. Indeplinirea corecta si in timp util a atributiilor profesionale confera substanta principiului integritatii profesionale.

Consilierii juridici sunt independenti din punct de vedere profesional si se supun numai Constitutiei Romaniei, legii, statutului profesiei si prezentului cod de deontologie profesionala. Prin independenta profesionala in sensul prezentului cod se intlege libertatea de actiune si de opinie care este limitata doar prin dispozitii legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic. Corectitudinea si integritatea morala sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat sa le respecte atat in timpul serviciului cat si in afara acestuia. Rezultatul activitatii consilierului juridic este o consecinta a urmaririi atente si continue a derularii sarcinilor incredintate. Datoria fiecarui consilier juridic este sa pastreze secretul datelor si informatiilor de care a luat la cunostinta in virtutea exercitarii profesiei cu exceptia unor dispozitii legale sau statutare contrare. Confidentialitatea datelor si informatiilor detinute contribuie la crearea unui climat de siguranta pentru entitatea beneficiara a serviciilor oferite. Organizarea riguroasa a activitatii consilierului juridic se face in scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate si eficacitate a muncii. Prin discernerea intre serviciul oferit si asteptarile beneficiarului, intre asteptarile personale, profesionale si consecintele economice, in activitatea consilierului juridic primeaza respectarea legii. Consilierul juridic este obligat sa depuna efortul necesar pentru realizarea si reusita sarcinilor ce ii revin in exercitarea profesiei. Respectarea si aplicarea principiilor enuntate constituie un deziderat si un scop al exercitarii profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar si in afara exercitarii activitatii profesionale, consilierul juridic fiind obligat sa se obtina de la savarsirea de fapte ilegale sau contrarie dispozitiilor statutare ale asociatiei profesionale din care face parte, de natura a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice si bunelor moravuri sau demnitatii profesiei.

ART. 104 Conditii de exercitare a profesiei. Consilierul juridic asigura apararea drepturilor si intereselor legitime ale spitalului in conformitate cu Constitutia si cu legile tarii. In virtutea unei pregatirii profesionale deosebite si a stapanirii perfecte a tehniciilor de asistenta, consiliere si reprezentare consilierul juridic trebuie sa dovedeasca o amanuntita cunoastere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare. Apartenenta consilierului juridic pe baza unui contract individual de munca la unitatea sanitara, nu aduce atingere indatoririlor sale profesionale, oportunitatii de a alege metodele de lucru sau posibilitati de luare a unor decizii in plan profesional. Consilierul juridic ii este interzis in exercitarea profesiei sa tolereze acte ilegale. Consilierul juridic nu se poate prevala de pozitia sa pentru a satisface anumite interese personale. El va refuza orice oferta sau promisiune de avantaje ilicite si se va abtine de la acte care contravin principiilor moralei si celor de ordine publica. Consilierul juridic este responsabil de concluziile si actiunile sale in exercitarea profesiei. Profesia de consilier juridic se exercita personal de catre consilierul juridic inscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiari, tinut de catre Colegiile Consilierilor Juridici din Romania. Consilierul juridic va utiliza cu buna credinta mijloacele tehnice si baza materiala puse la dispozitie de catre beneficiarul

serviciilor sale.

ART. 105 Indatoriri profesionale si raporturile dintre consilierii juridici. Consilierul juridic trebuie sa asigure transparenta activitatii sale in relatiile cu spitalul, precum si cu terțele persoane sub rezerva respectarii obligatiei de confidentialitate. Lipsa de transparenta poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic si este interzisa cu desavarsire. Consilierul juridic va evita desfasurarea unor activitati susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor incredintate spre rezolvare sau sa fie pus intr-o situatie care poate fi perceputa ca fiind de natura sa lezeze demnitatea profesiei. Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le considera compatibile cu competenta si functia sa. Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dipozitiilor legale sau prezentului cod si va lua masurile de precautie necesare pentru a evita situatiile similare. Consilierul juridic va evita orice conflict de interes care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a spitalului. Nu poate fi considerata evitare de conflict situatia in care consilierul era obligat sa intervina pentru restabilirea legalitatii si nu a intervenit. Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitarii profesiei sale si va sustine independenta acesteia. Consilierul juridic va sprijini colegii in exercitarea profesiei, in aplicarea si apararea prezentului cod. El va raspunde favorabil la cererea de consultanta a acestora si ii va ajuta in situatii dificile, in limita posibilitatilor sale, in special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic. Consilierul juridic va tine cont de opinii si practicile colegilor in masura in care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse in prezentul cod. Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurenta neloiala iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competenta profesionala.

ART. 106 Imaginea profesiei. Relatiile intre consilierii juridici se bazeaza pe respect reciproc si buna credinta pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit. Consilierul juridic trebuie sa promoveze prin comportamentul sau in orice circumstante o imagine favorabila profesiei sale. In acest sens consilierul juridic va constientiza consecintele posibile ale comportamentului sau profesional si ale actelor indeplinite in exercitarea profesiei. Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizeaza prin asigurarea unei prestatii de calitate. Exercitarea profesiei de consilier impune obligatia de largire a orizonturilor cunoasterii profesionale. Consilierul juridic este obligat sa-si desfaseze cu maxima atentie activitatea profesionala si sa dea dovada de cinsti si corectitudine in orice circumstante. Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul esfertului comun al tuturor reprezentantilor profesiei de consilier juridic. Perfectionarea continua a profesiei de consilier juridic va fi asigurata prin fixarea si respectarea unor obiective clare, in concordanță cu tendintele generale de dezvoltare ale societății. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici si se respecta ca atare. Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând indeplinirea în condiții optime a sarcinilor incredintate. Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru menținerea unui climat de legalitate și profesionalism în domeniu.

ART. 107 Dispozitii finale. Responsabilitatea profesionala a consilierilor juridici este angajata pentru nerespectarea normelor de exercitarea a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei si actele normative in vigoare. Nerespectarea normelor deontologice atrage raspunderea consilierului juridic.

CAPITOLUL XI DISPOZITII FINALE

ART. 108 Raspunderea personalului al Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara
Incalcarea dispozitiilor prezentului cod de conduită constituie abatere si atrage raspunderea disciplinara a personalului, in conditiile legii, care nu exclude raspunderea civila, penala, administrativa sau materiala. Comisiile interne cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului cod de conduită si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare

in conditiile Legii nr. 53/2003, republicata, cu modificarile ulterioare. In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente.

ART. 109 Prezentul cod de etica si deontologie profesionala se aplica incepand cu data aprobarii.

Aprobat astazi, **06.06.2022** in sedinta Consiliului de Etica al Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara.

CONCILIUL DE ETICA

**PRESEDINTE,
PROF. DR. SAS IDAN**

Aprobat astazi, **21.06.2022** in sedinta Comitetului Director al Spitalului Clinic Municipal de Urgenta Timisoara.

COMITET DIRECTOR

**MANAGER,
S.L. DR. MALITA DANIEL CLAUDIOIU**

**DIR. MEDICAL,
DR. DEMA SORIN**

**DIR. FINANCIAR-CONTABIL,
EC. DAMIAN SANDA**

**DIR. INGRIJIRI,
AS. PL. GIDEA RAMONA**

**SEF S.P.I.A.M.,
DR. ONET DELIA**

**SEF SERV. MANAGEMENTUL CALITATII,
EC. VOICULESCU VIORICA**